

Nilamba: Bible for Matthew

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

1

¹Kitabu kya ukoo wa Yesu kilisito mwana waki Daudi , mwana waki ibulaimu. ²Ibulaimu ali tata waki Isaka ,nu Isaka tata waki Yakobo, nu Yakobo tata waki Yuda niantua akue. ³Yuda alii tata waki Pelesi nu Sela kwaki Tmali, Pelesi tata waki Hezeloni nu Heziloni tata waki Lamu. ⁴Lamu ali tata waki Aminadabu, Aminadabu tata waki Nashoni,nu Nashoni tata waki Salimoni, ⁵Salimoni ali tata waki Boazi kwaki Lahabu, Boazi tata waki Obedi kwaki Lutii, Obedi tata wakii Yese, ⁶Yese ali tata wakii mutemi Daudi. Daudi alikulaa tata wakii suleimani kwakii mukiima nuaki Uria. ⁷Suleimani ali tata waki Lehoboamu, Lehoboamu tata wakii Abiya,tata wakii Asa. ⁸Asa ali tata wakii yehoshafati, Yehoshafati tata waki Yolamu, nu Yolamu , tatawaki Uzia. ⁹Uzia ali tata waki Yosamu, Yosamu tata wkii Ahazi ttata wakii Hezekia. ¹⁰Hezekia ali tata wakii Manase tata waki Amoni nu Amoni tata wakii Yosia . ¹¹Yosia alii tata wakii Yekonia nu anunaa akue imatungo makusolua kuyukaa ku Babeli. ¹²Ni pembele kina nusolua kuyenda ku Babeli, Yekonia alikula tata waki Shatieli alii kukuu wakue nu Zelubabu. ¹³Zelubabeli alii tata waki Abiudi, Abiudi tata waki Eliakimu, nu Eliakimu tata waki Azoli. ¹⁴Azoli alii tata waki Zadoki, Zadoki tata waki Akimu , nu Akimu tata waki Eliudi. ¹⁵Eliudi ali tata waki Elieza, Elieza tata waki Matani nu Matani tata waki Yakobo. ¹⁶Yakobo alii tata waki Yusupu mugosha waki Maliamu, unuaso uyoo u Yesu alimulelue,nukuitagua kilisito ¹⁷Uulelua tulu kupuna uu Ibulaimu mpakaa uu Daudi alii ulelua kyumi na inii, kupuna uu uu Daudi mpakaa kusholua kuyenda ku Babeli ulelua kyumi na inii , nu kupunnna kusholua kuyenda ku Babeli mpakaa kilisito ulelua kyumi na inii. ¹⁸Kulelua kwaki Yesu alii itii. unina uu Maliamu,alimuligiugue nu Yusupu , kangii alikiliatagane, nuigela kina utite ndaa kuusumi waki muau mwelu. ¹⁹Mugosha wakue u Yusupu, alii muntu wakulukulu sikalutakile kukumukolia nsoni mumazala. Nulamula kuyimia uwiligia wakue ninduyo kiunkunkuu. ²⁰Kinalushiiga kyanya mumantu igaa, Malaika waki shekulu numupunila mundoti nuuga Yusupu mwana waki Daudi , ulekiopoka kukumusola u Maliamu zii musungu wakoo, kunsooko indaa nutite yausumi waki muau mwelu . ²¹Ukakitunguila mwana wakigosha ukakumuita lina lyakue Yesu, kundogolelio ukakiaguna antu akue ni milandu yao. ²²Tulu igaa nalimapunile kukaminkiligua ikyo nalikitambulue nu shekulu kunzila nya mloti nukuuga ²³Laa, munanso nakili watonue ukikenka ndaa nu kulela mwana waki kigosha, nu ikakumuita lina lyaki Manueli- indogolelio yakue , Mukungule pamui nindishee. ²⁴Yosepu nulaila kupuna mundolo nu kutendaa kina u Malaika waki shekulu nalumulagilie numusola zii musungu wakue. ²⁵Angaiyo, sikalugonilie nnduyo mpaka kinalii witungulile mwana wakigosha numwita lina lyakue Yesu.

2

¹Pembele uYesu kinanutula walelagua ku Bethlehemu nya Uyahudi kuntondo zaki mutemi helode , antu asomi kupuna kukilima nya kulii aliapikile ku Yelusalemu nauga ²Ukolii pii umwene namulelue mutemi wa Ayahudi . alikwamiona insonda yakue kukilima nindishe kuwizile kukumukulya. ³Tungo mutemi helode kina nwigia igaa aluswetile, nii Yelusalemu tulu palumui ninduyo. ⁴Helode nuailingila akulu amakuhani tulu niandikii aantu , mwene nuakolia ,kilisito ukilelua pii , ⁵Namuila,ku Beselehemu nya Uyahudi ,kunsooko yui iyo aliyandikue nu muloti, ⁶Nindue Beselehemu , kunsii nya Yuda ,sika munino mumiongoni mwa atongeli aaYuda , kunsooko kupuna kumwako ukiiza mutemi nukakiadima antu anee aa Israeli. ⁷Iyoo helode nuaita iasomi ioo unkunku nu kukiakolia matungo kii insondo kinaliigiile. ⁸Nuatuma ku Beselehemu,nuiuga lendii kisakisa mumudume umwana namulelue.imatungo kinamukakumuona , ndetelii impola ninene gua nsuume kuiza ⁹Pembele kinatula amwigagia umutemi , nalongoleka numusinzoo wao, ni nsonda iyo naliamionie kukilima nyatongela mpakaa pakyanya paluandi umwana nalimulelue kinawilii. ¹⁰Tungo kinaliamionie insonda ,nailoa ku ulumbi ukulu zigi. ¹¹Naingila munumba nukukuuonw umwana namulelue nu Maliamu unina wakue. namutungamila nu kukumukulia.natungula ilindo yaoo nukukumupunilia shongelio lya zahabu, uvumba,ni manemane. ¹²Mukugile nualanga mundoti alekishoka kwaki helode, iyoo nalega kushoka kunsii yao kunzila nyingii. ¹³Pmbele kina natula alegaa,malaika waki shekulu numupunila uYosepu mundoti nu kuuga ,uuka,musolee umwmana nu nina wakue mumankile ku Misili. sagii kuko mpakaa kinanikakumuila , kunsooko Helode ukumuduma umwana wamulimansilie ¹⁴Utiku uoo u Yosepu nulaila nukukumusola umwana nu ninaa wakue nkumankila kumisili. ¹⁵Nwikalaa kuko mpakaa u Helode kinanukia .ikii nakikaminkilia ikyo ushekulu waliwakitambula kukiyilila ku muloti,kupuna ku misili namwita mwana wane. ¹⁶Kangi u Helode kinanuona kina wamelagua niantu naasomi , nutaka zizgi. nulagilia kuyulagua kwia anaa tulu akigosha naliili ku Beselehemu ni tulu kuluandi luaso naliatite ilika lya miakaa ibilii ni pansu yakue kuliganila ni matungo nalihakikisagia nkankana kupuna kwia antu ioo nasomi. ¹⁷Papo nalukaminkiligua ulukani uloo nalilutambulue kumulomo waki muloti u Yelemia. ¹⁸Lulii nalugika ku lamah,suka,nu maombolezo makulu, Laheli nukialila iana akue, kangii nusita kupumbuligua kunsooko akutitili kankii. ¹⁹Helode kinanukia, laa malaika waki shekulu numupunila Yosepu mundoti uko ku Misili nu kuuga, ²⁰Ukaa musole umwana nu ninaa wakue,muende kunsii nya Israeli kundogolelyo naliiduma uupanga wamwana wakia. ²¹Yosepu nuuka, numusola umwana palumui nu ninaa wakue, naiza kunsii nya Israeli. ²²Ilagua kinanuigia u Alikelau alii mutemi mu Yuda paluandi paki tata wakue u Helode, aliopokile kuyuka kwaso. pembele kina mukungile nuatula wamulanga mundoti,nulega nuenda kumukoa wa Galilaya. ²³nuenda kikala kukisali nakyukuitagua Nazaleti. ilii nalikaminkilya ikyo nakyakondi tambulua kunzila nya alotii, kina ukiyitwa Munazaleti.

3

¹Ku ntondo izo u Yohana mubatizia nuiza nutanantia mushaka lya Yuda nukuuga, ²leki milandu kundogolelyo utemi wa kugulu wapipika. ³Kundogolelyo uyu wayu nalimutambulue nu mulotii u Isaya nuuga ,lulii lwa muntu nuyita kupuna kubalanguu,ikii izaaz inzila nyaki shekulu,gololii makilo makue.⁴Papo Yohana alujalileinzowa zangamia nu mugila wa ndili mukiino kyakue. ⁵India zakue ali mpandi nu ukii mushaka. kangi Yelusalemu, Yuda tulu,nuluandi tulu nalilupilimilie mumongo wa Yolodani naenda kumuakue. ⁶Aliibatizigua ninduyo mumongo wa Yolodani kunu ileka imilandu yaoo.⁷Kina nuaona ingii amafalisayo ni masadukuyo ijle kumwakue kubatisigua ,nuaila , Inye ulelua wa nzoka nautite isumu wani numulangile kumanka ikuo nalijile. ⁸Lelii inkalii nazijipile uulekka milandu. ⁹Namulekishiga nu kukilikitilya mumiani,kutite u Ibulaimu kina tata witu. kunsooko nukumuila mukungile usumile kukumuukilya u Ibulaimu iana kangi kupuna mumague igaa.¹⁰Yakondaa impopo kuyikua mumulii wikota. kululo kilii kota nasikalilela inkalii nanzizaa likitemua nukutagua mumoto. ¹¹Nukumubatishia kumazi kuulegelio wa milandu. umwene upolokile pembele yane ingii mukulu kuleka inee sikanishuma kukenka ilatu yakue. umwene ukakumubatishia ku muau mwelu nu kumoto. ¹²Nipyetelo lyakue lyili mumukono wakue kuyogia uwandaa wakue nukuilinga ingano yakue mushagii. ilagua ukishonsa imakapi kumoto nasika udibaa.¹³Kangi u Yesu nuiza kupuna ku Galilaya mpakaa kumongo wayolodani kubatisigua nu Yohana. ¹⁴U Yohana nutaka kukumugilia nuuga, inee nsilye kubatisigua nu nduwe, niduwe uiza kumwane. ¹⁵Yesu nushokelya nuuga ngombilie itule itii ino, kululo iyo yikujipile kutimiilya ihaki tulu.Yohana numgombia. ¹⁶Pembele kina nutua wabatisagigua , Papo Yesu nupuna mumzii, laa,igulu ligulika kumuakue. Numuona umuau mwelu utima ku mpyani ya nkunda nukutulya mukyanya yakue. ¹⁷Laa, lulii nalupuna kugulu naluuga , uyu ingii mwana wane nanumulogilue. nanumulogeligue zigi nunduyo.

4

¹Kangi u Yesu nutongelua nu muau mpakaa kubalangu wagemue munaubii. ²Kinali ufungile kuntondo makumi manii munsii nu utiku nuligia nzala. ³Mugemi nuiza nu kukumuila , kina uwe wiimwana waki mukungile , maile imague igaamatule mukate. ⁴U Yesu nmushokelya nukukumuila , yandikue , muntu sikakikala kumikate ing'ene. ilagua kukila lukani nalupuna kumulomo waki mukungile.⁵Kangi umunaubii numutwala kunsii nanzelu numuika paluandi pa kyanya zigi pi jengwa lya witekelo, ⁶nukumuila, kina uwe wii mwana waki mukungile, iputie pansi, kundogolelyo yandikue ,ukilagililya malaika akue azee akuanunkule,kangi ikakukunansula kumikono yaoo, ulekikumpa umugulu wakoo mugue.⁷Yesu numuila, kangi yandikue, ulekekumugema ushekulu mukungile wako, ⁸Kangi umunaubii numusola numutwala luandi lwakukyanya nangulu numulagila utemi tulu zaunkumbigulu nu uua tulu waso. ⁹Numuila, nikakukupela intu tulu iii anguntungamile nukunkulia.¹⁰Kangi Yesu numuila, lenda luako upunee ipaa, munaibii, kundogolelyo yandikue, yukujiipile kukumukulia shekulu mukungile wako, umutumikiee mwene ung'ene. ¹¹Iyo umunaubii numuleka,laa maaika naaza namutumikilaa.¹²Iyo Yesu nuigia kina Yohana waguilagua , nulega mpakaa ku Galilaya. ¹³Nulega ku Nazaleti nuenda nukala ku Kapelanaumu, nyilii kumpelompelo nya bahali nya Galilaya, mumumpaka wa nandi za Zabuloni nu Naftali.¹⁴Iyii alipunile kukaminkilia ikyoo nalikilitigie nu muloti Isaya, ¹⁵Mukisali kya Zabuloni ni kisali kya ki Naftali , kuyukila ku bahali , tyumbi lya Yolodani,Galilaya nya nsii. ¹⁶Antu naliikalile mukiiti auona uwelu ukulu, nindio naliikalile munandi nu mulule wankia,kyanya yaouwelu waaelelya. ¹⁷Kupunila imatungo maso Yesu nuandia kutanantia nu kuuga , ungamii, kundogolelyo utemi wakugulu wapiipika. ¹⁸Kinalugenda mumpelompelo mubahali nya Galilaya nuaona antua abili,Simoni naukuitagua Petelo,nu Andelea mununa wakue , naitega inyavu mubahali, kunsooko alikula azua nsiii. ¹⁹Yesu nuaila,nzui munduume, nikakumutenda mutule mwazui aantu. ²⁰Papo nazileka inyavu zao namutiata.²¹Nu Yesu kinali ulongolekile kupuna paso nuaona antua abili ingii,Yakobo mwana waki Zebedayo ,nu Yohana nu mununa wakue. aliili mumutumbwi palumui nu Zebedayo tata wao naituma inyavu zao Nuaita, ²²Papo naleka umutumbwi nu tata waoo nindio namutiata.²³Yesu nuenda piipi ku Galilaya tulu,numania muwitekelo wao,nutanantia impola zautemi , nu kamia kilaa uluile mwiantu. ²⁴Impola zakue nazishapatila pa Silia tulu, niantu naaleta kumwekuaioo tulu naliakulualaa, natite uluile wisiasianu uwaii, naliatite imapepo ,niagua nkolo ninaliapolile. Yesu nuakamia. ²⁵Ilundo kyulu lya antu naliyumutiatile kupuna ku Galilaya ,ku Dekapoli, nu Yelusalemu nu Uyahudi nu kupuna ityumbi lya Yolodani.

5

¹Yesu kinanuuaona umwilundo,nulega kuyukilaa kumulima. kinalukalile pansii, amanigua akue naiza kumwakue. ²Nukunukula ikilakala kyakue nuamania,nuuga, ³Bau ioo naatuka ankolo kundogolelyo yakue utemi wakugulu ingii wao. ⁴Bau ioo naaupiina, kundogolelyo ikipoleligua.⁵Bau napolelu,kundogolelyo yakue ikishalaa insii. ⁶Bau natite inzala ni noota nya hakii, indogolelyo aso ikakikutigua. ⁷Bau nasamili indoolelyo aso ikiligia kinishungu. ⁸Bau amoo welu indogolelyo yakue ikakumuona umukungile.⁹Bau naakininkania, indogolelyo yakue ikiyitua anaa aki mukugile. ¹⁰Bau ioo naiagigua kunsooko nya hakii indogolelyo yakue utemi wakugulu ingii waoo.¹¹Bau inye anga antu naikakumutuka nukukumwagia , auu kuuga kilaa nibii kumyanii kuulongo kunsooko yane. ¹²lumbii nukukiloa, indogolelyo yakue isawabu yanii nkulu kukyanya kugulu. kunsooko iti yoi antu naliaagilie ialotii naliikalile kyilii yanii.¹³Inye ingii mulenge waunkumbigulu. ipagua kina umulenge ulimilie uunonu wakue , ikshumika mbii kutyendeka uzaa kankii. Tilii sikaishuma kutula nziza kukintu kyingi tulukyensi kankaii, ipaa kutagua kunzii nukutilauta nimigulu ya antu. ¹⁴Inye

ingii welu waunkumbigulu. kisali nakizengue kyanya yamulima sikaaukipisa.¹⁵ Tantu sikaakuakilagia intala nukyika panshi yakikapuu, balimukinala, ndio yelie tulu nakooli mukatii munumba.¹⁶ Leka welu wani welie ntongela yaantu kunamuna kina alae imatendo manii maza nukukumukulia tata wani unilii kugulu.¹⁷ Mulekishiga nizile kuyonona ishalia walaa ialoti. sikanizilee kuyonona ilaa kukaminkilia.¹⁸ Kukulukuluu nukumuila kina mpakaa igulu nu unkumbigulu tulu ukile aaa iyodi imui walaa inukuta imuii nya shalia iklegigua mushalia mpakaa paso kilaikintu kinakikitula kyasilaa kukaminkiligua.¹⁹ Iyoo tuluwensi nukiuna ilagilyo nininoo katia malagilyo igaa nu kukiamania ingii kutendaa yaso ukiyitua munino kuutemi wakugulu. ilatulu wensi nuziambile nukukuzimania ukiyitua mukulu muutemi wakugulu.²⁰ Kundogolelyo nukumuila ihaki yani angilekikyikila ihaki nya andikii ni mafalisayo , kunamuna yensi sikamukiingila muutemi wakugulu.²¹ Mwategela aliilikitigue kalii kina, wensi nukuulaga wilii muatalii nya uukumilua.²² Ilagua nukumuila wensi numusukilue umutnua wakue ukitula muatalii nya uukumilua. nu wensi nukummuila umntua wakue kina uwe ingii muntu nashufailue, ukitula muatalii ibalaza. Na wensi nukuuga uwe umulele ukitula muatalii nya moto wa kujeha.²³ Iyoo kina upunia ishongelyo lyako muwitekelii ujukile kina umuntua wako utite lukani luensi kumwako, ²⁴ Lilekee ishongelyo ntongela nya witekelii , uambe inzila yako. ilingii kuandia nu muntua wako, papo ushoke upunie ishongelyo lyako.²⁵ Ilingi nu mwitakya wako kuukau, imwi palumui ninduyo munzila kuyukila kumahakama, mwitakya wako usumilee kukuleka mumikono yakiakimu , nu akimu wakuleke mumikono nya agalimanga. ninduwe ukitangua mugyeleza. ²⁶ Suili nukumuila , kamwii sikuyikua hulu mpakaa ulipeee impia nya mpelo nya matundu nudaigua. ²⁷ Mwigilye itambulue kina ulekizini. ²⁸ Ilagua nukumuila wensi nukumulaa musungu kunsulaa watulaa wazinii ninduyo munkolo yakue. ²⁹ Nikina iliso lyako lya kundilo lyukukusakya kukumpa, likulee ulitagee kulii ninduwe . kunsooko bau kiungoo kimui mumwili wako kyononeka kulyeka mwili wensi kutagua kujehanamu. ³⁰ Nikina umukono wako wakundilo ukukusakya ukumpe , uteme kangii uutagee kulii ninduwe. indogolelyo bau kiungo kimui mwili wako kulyeka mwiliwensi kutagua kujehanamu³¹ Ilikitigue pii, wensi nukumuingaa umusungu wakue, nuamupelee ihati nya talaka. ³² Ilagua inee nukumuila , wensi nukumuleka musungu wakue, anangakina sika kunsooko ya ukosi, ukumtenda kutula mukosi, Nawensi nukumutolaa kina wapegagua italaka ukumutenda mukosi. ³³ Kangi, mwigulugia aliitambulue kuio akalii, mulekila kuulongo, ipa twalii iilapo yani kwaki shekulu . ³⁴ Ilagua nukumuila , mulekilapa anga nainino, anga kugulu , kunsooko ingii utemi waki mukungile. ³⁵ anga kuunkumbigulu indogolelyo ingii luandi luakuyiika itengu lyakutilatilya nsambatilyo zakue, anga ku Yelusalemu, indogolelyo ingii kisali kyaki mutemi mukulu. ³⁶ Walaa ulekilapa kwakutue lyako, sikushuuma kutendaa ulutumbi lumi kutula luelu hau lwiluu. ³⁷ Itii inkani zitule , ee, ee, aa, aa. kunsooko namakilikilile maso mapunile kwaki uyo umuolu. ³⁸ Mwigilie ilikitigue kina , liso ku liso, ni lino ku lino. ³⁹ Ilagua inee nukumuila , mulekekishinda nu muntu namuolu, ilagua muntu angawakulye ikunda lya kundilo mupilulilye nilia gaa. ⁴⁰⁴¹⁴² Nakina wensi utakile kuyuka nunduwe kumahakama kangii wakuleguya inkanzo yako, mulekele nijoho lyako gaa. Nawensi nukukukankanika kuyuka ninduyo imaili mui, longola ninduyo imaili zibilii. Kuwensi nukukulompa mpelee, kangii ulekekukumwipona wensi nukusiilye kukukopa. ⁴³ mwigilye ilikitigue , umulogie umunapiipi wako, naumusukilue umubii wako. ⁴⁴ Inee nukumuila alogui iabii anii, alompelii nakumukulugia ⁴⁵ Kuiti mutule anaa aki tata wani nuili kugulu. kunsooko utenda impasu imilike kuabii ninaaza, nukuakulia imbulaolu nina azaa. ⁴⁶ Kina mwalogie namulogilue inyee, muligya sawabu kii, kwani niapunia ushulu sikaakutenda yaso. ⁴⁷ Nakina muaugie iantua anii duu muligya yanii kukyila iia. mbii iantu ansii sikakutenda iyoioyo. ⁴⁸ Kululo yumujiipiile kina tata wani nuakugulu namukaminkili.

6

¹ Ambii kulekitenda intendo zahakii ntongela ya antu itii kukilagiila, yngii sikakaukiligia sawabu kupuna kwaki tata nuili kugulu. ² Iyoo gua kinupunia lekikua ulupembe nukukikumazukya uwe kina akinilii naakutenda mukintengeli numutaa, itii antu aakulye. kulukulu nukumuila , mwatula mwasingila sawabu yao. ³ Ilagua uwe kina upunia , mukono wako wa kunkigi ulekilinga nakitendwa nu mukono wakundilo. ⁴ Kuitii zawadi yako ipunigua kuunkunku. Iyoo tata wao nukuona muunkunku ukukupelaa awabu yako. ⁵ Nikina ulompa, ulekitula kina akinili. kunsooko amulogilue kuyimika nukulompa mukintengeli nu kumpelo zamumitaa, kuitii antu aalae. kulukulu nukumuila, asingila sawabu yao . ⁶ Ilagua uwe, kinulompa ingilaa mukyumba. gyalila umulango, ulompe kwaki tata wako nuili kuunkunku. Iyootata wako nukuona muunkunku ukakukupela sawabu yako. ⁷ Nikina ulompa ulekishokela shokela inkani nangila kandogolelyo kina ianansii naakutenda, kunsooko iakinili anangaigye kunsooko yankani ningii natambula. ⁸ Kululo, ulekitula kina enee, kunsooko tata wako ulingile nusiilye, anga kyili ulompe kumwakue. ⁹ Iyoo gua lompa itii; tata witu nukoli kugulu, lina lyako lyeligue. ¹⁰ Utemi wako wizee , ulowa utendeeke ipa pinaunkumbigulukina kwaso kugulu. ¹¹ Upeele nantende india ziitu zakila ntondo. ¹² ukusamile imilandu yetu, kina ishee nakuasamila nakutyulilye. ¹³ Kangi ulekekukutula mumagemua, iyogua ukuputye kupuna kwaki uyoo namuolu. ¹⁴ Anga mwasamile antu utyulia wao, tata wako nuili kugulu gaa ukakumusamila utyulia wao, ¹⁵ Ilagua anga muleke kukiasamila utyulia wao, tata wani sikakumusamila utyulia wani. ¹⁶ Kukyilila tulu, kina ufugile ulekilgila ikyelu lya usungu kina akinilii nakutendaa, nakunzaa imakelu mao kuitii antu amanee afungile. kulukulu nukukuila, asingilaa sawabu yao. ¹⁷ Ilagua uwe kina ufungile, ikuye makuta mute lyako wogyee nusiyo wako. Iyaso sikayikakukulagila ntongela ya antu kina ufungile, ¹⁸ Iyo ikitula kwaki tata wako nuili muunkunku. Nu tata wako nukuona muunkunku, ukakukupela sawabu yako. ¹⁹ Uleke kiikilya ikilindo kyako uwe ipa pinaunkumbigulu, kini nondo ni kutu zukonona, niasambo akuuna nu kuia. ²⁰ Badala yakue iikilye ikilindo kyako uwe kugulu kuiti inondo wala ikutu sikaishuma kuyonona , ni asambo sikaishuma kuuna nukuia. ²¹ Kunsooko ikilindo kyako kinakyili , nu moo wako ukitula papo gaa. ²² Liso ingii ntala yamwili. Kululo , anga liso lyako pyanga, mwili tulu

ukakijuligwa nuwelu. ²³Ilagua anga liso bii, umwili wako tulu ujuile kitii pii. kululo anga uwelu naukoli mukatii yako ingii kitii,kitii kikulu kungele kii. ²⁴Kutalii nunumui nusumile kukutumikila ashekulu abilii, kunsooko ukakumusukilua umui nukukumulogua umua, anga sikayio ukakipunia kumui nukukumumela umua sikamusumile kukumutumikila umukungile ninsao. ²⁵Kululo ,nukumuila mukitula wisinsili kuukalii wakoo, kina ukilia yanii anga ukukikopa yani , anga mwili wakoo ,ukijala yani. mbiii uukalii sikukilikila india nu mwili kukilikila iijalo. ²⁶Lai inoni nazikoli kukyanya. sikakupandila nukuyimbula nasikuingila nukutunza mushagi,utata wani kugulu ukialisagia aso. mbii inye sikamwasamani kukilikila inzene. ²⁷Wani katia inye kwakukizuga usumile kuyongelya izilaa kuupanga waukalii wakue. ²⁸Niki mutula nu woawoa kuijalo Siiga imaua mumigunda , kinamakukulaa . sikamakituma kamulimo kangii sikamasumile kijalia. ²⁹Kilii nukumuila , anga usulemani muuwelu wakue tulu sikalimujalwe kina umui waigaa. ³⁰Itula umukungile ukimajalia imasanzi mumigunda namukwima lutondo lumui nu mudau mitagua mumoto , mbii kungele kii ukakumujalia inye, inye namwausili uninio. ³¹Kululo mulekitula nu woawoa nukuyuga , kukilia yanii, anga kukikopa yani , nakangi kukijala ntila kii. ³²aKunsooko insii iduma mantu igaa,nu tata wani nua kugulu ulingile kina musiilye maso ³³Ilagua kuandia udumii utemi wakue ni haki yakue nimaso tulu ukiambigua uwe, ³⁴Kunsooko mudau ikakiagila nzene, kila lutondo lukondile ktula nulwago luakue lung;ene.

7

¹ulekihukumu, nunduwe ulekizihukumilua . ²Kuhumu nupunia , nunduwe ukihukumilua. nikipimoo nupimila nunduwe duu ukipimilua kikyokikyo. ³Nikwanikii ukukilaa ikipande kikyota nakyilii muliso lya muntua wako, ⁴Kunu sikulingile ikipande kigogo nalikolii muliso lyako. Ushuma mbii kutambula kumuntua wako , lindila nukupunilye ikipande nakyilii muliso lyako , kun ikipande kigogo kyilii muliso lyako. ⁵Umupilikii uwee, kuandia legia igogo nalikoli muliso ,papo kinaukishuuma kuyona izaa nukilegia ikipande kikyota nakyilii muliso lya muntua wako. ⁶Leka kuzipela imbua nakyelupee , kangii uleke kukuzigumila inguluma ilulu ntongela yao. angasikaiyo ikakiyonona nukuitilata namigulu, nikangi ukakukupilukilya uwe nukukulalula ipande ipande. ⁷Lompa nunduwe ukipegua. Duma nunduwe ukiligia. kua ihodi, nunduwe ukiduguilua. ⁸Nukuwensi nulompa, ukupokela .Nukuwensi nukuduma ukuligagia. nu kumuntu nukukua ihodi ukiduguilua ⁹. Itii kuna muntu katia yani umwana wakue umulompile ikipande kya mukate ukakumupela igue. ¹⁰Itii anga wamulompe nsii , numwene ukakumupela ninzoka. ¹¹Kululo , inye namwaolu mumanile kukiapela iana anii insailo nanzizaa, mbii ngele kii kuyila tata nuili kugulu ukakumupela intu izaa ioo nakumulompa mwene. ¹²Kunsooko nyaso, kinutakile kutendelua kintu kyensi niantu ingii , nunduwe gaa yukujipile kukiattendela iyoiyo nindio. kunsooko nyaso ingii shalia nyaaloti. ¹³Ingilii kuyilila mumulango naunino . kunsooko umulango ugali ninzilaa nangalii nitongelile kuonani, akolii antu ingii naikilila inzilaa nyaso. ¹⁴Umulango nauniginigi, umulango nauniginigi ni nzilaa intongelile kuupanga niakyii naasumile kuyona. ¹⁵Mwinegee nialoti aulongo ,najibee ajalile ndilii yankolo, ilagua ingii amulula atakii. ¹⁶Kunkalii zao mukakiamana . mbii antu asumile kuyimbula muigia, anga mukota mumbeu nya mubaluti. ¹⁷Kunamuna nyaso, kilikota nalizaa lyukuliela nkalii nzizaa, ilagua ikkyota nibii lyukulela nkalii nambii. ¹⁸Ikyota nalizaa sikalisumile kulela inkalii nambii , wala ikyota nibii sikalisumile kulela inkali nanziza. ¹⁹Kilikyota nasikalilela inkalii nanzizaa ukitemua nukutagua mumoto. ²⁰Kuiyo gua,ukakiamana kupunila kunkalii zaoo. ²¹Sikalila muntu nukumbuila inee,shekulu,shekulu, ukiingila muutemi kugulu, ilauyoo nung'ene nukutendaa uulowa waki tata wane nuili kugulu. ²²Antu ingii ikimbuila lutondo luaso , shekulu, shekulu, sikalikupunilie uuloti kulina lyako, sikalikupunile imapepo kulina lyako, nukulina lyako alikuendile matendo mingii makulu. ²³Papo nikakumuila yelu , sikalinumumanile inye, legii kumwane, inye namukutendaa namabii. ²⁴Kululo, kila umui nukuigagia inkani zane nukuntegela ukakimpyana numuntu nutite ihekima naluzengile inumba yakue kyanya igue. ²⁵Mbula nikua , imafuliko namaza, ninzegaa nyizaa nimikua inumba nyaso, ilagua sikanisuma kugua pansi, kunsooko alinzengwe mukyanya igue. ²⁶Kila muntu nukutegela ulukani lwane waleke kuliamba , ukakimpyanigua numuntu namunaulu naluzengile inumba yakue mukyanya ya munsanga. ²⁷Mbula nyizaa, ninzegaa nyizaa nukukumikua inumba nyaso. nigua nuononeki wakue naukaminkilaa. ²⁸Namapika imatungo uYesu nukondia kutambula inkani izii, umwilundo waantu nakulilua nuumania wakue. ²⁹Kululo aliwamanilie kina muntu namutemi , nasikakina andikii aoo.

8

¹Imatungo Yesu kinaninutima pansi kupuna kumulima, ilundo kyulu nalyumutiata. ²Laa, munaukoma nuizaa nukukyulia ntongela yakue, nuugaa shekulu kina wakondaa usumile kuntenda ntule numwelu. ³Yesu nugolola umukono wakue nukukumugusa , nuugaa nakondaa. utule umwelu. papo papo nueligua uukoma wakue. ⁴Yesu numuila, Laa kina ulekitambula kumuntu wensi . amba inzila yako,wilagile uwe kwaki kuhani naupunie insailo u Musa nalulagilie, kuushuuda kumwao. ⁵Imatungo Yesu kinanupika kukapelnaumu, ujemedali nuiza kumwakue numukolia ⁶nuugaa, mwitumi wane ugonile munumba wapolaa nuuwai kukulilua. ⁷Yesu nuaila, nikiiza nukukumukamia. ⁸Ujemedali nushokelia nukukumula, shekulu inee sikanasamani hata wize nukuingila mukati mumwene, tambula lukani du numwitumi wane ukikamigua . ⁹Kululo inee gaa nimuntu nantite usumii, nantite agalimanga naili pansi yane. naniuga kwaki uyu Lenda ukuendaa, nukumua nzuu numwene ukuiza , nukwaki mwitumi wane , tendaiti , nu mwene ukutendaa iyo. ¹⁰Imatungo u Yesu kinanuigia igaa, nukulilua nukukaila ioo naliambutiatile, kulukulu nukumuila kilimone muntu nuauusili kina uyu mu Israeli. ¹¹Nukumuila, ingii ikiiza kupuna kukilima nu kumweli , ikakikalamumeza palumui nu Ablahamu , Isaka, nu Yakobo, muutemi wakugulu. ¹²Ilagua iana autemi ikitagua mukiiti kunzii iyo ikitula suka unkushia

mino. ¹³Yesu numuila ujemedali , lenda, kinaiyo nuasuila , naitendeke iyo kumweko. numwitumi nukamigua itungo lilo. ¹⁴Imatungo kina u Yesu nupika kunumba nyakii Petelo numuona umukui wakue namusungu nu Petelo aligonile namuluile ihoma. ¹⁵Yesu numugusa mukono wakue, nihoma nyumulekela . kangi nuuka nuikumukendegela. ¹⁶Kina naipika mpindi, antu ingii naatawalue nipepo . Nuainga pepo ni ndio nalialuile nuakamia. ¹⁷Kuitii namatiimila igoo nalimakondi tambulua nu Isaya muloti. umwene mukola alusolile uuluile witu nukenka nuukia witu. ¹⁸Kangi u Yesu kinanuona ilundo lyumuilimililye , nupunia ulingia wakuuka uupande wingii waku Bahali nya Galilaya. ¹⁹Kangi umwandiki nuiza kumwakue nukukumuila ,mwaliimu, nikakukutiata pensi kinaukiya. ²⁰Yesu numuila , Amulula atiite imakombo, ni noni zakukyanya zitiite iitii, ilagua umwana waki Adamu mugila kaluandi lua kugonia itue lyakue. ²¹Mumanigua mua numuila, Shekulu ndekele kuandia nendee kumuika utata wane . ²²U Yesu numuila ntiite , alekee iakii aike akii aoo. ²³Yesu kinanuigila mumutumbwi, amanigua akue namutiata mumutumbwi. ²⁴Laa, niuka nzega nkulu mubahali, ngele nyamutumbwi naukunukilua nimawimbi, Lakini u Yesu alugonile. ²⁵Amanigua naaza kumwakue nukukumulailya naiuga Shekulu, kugune ishee, kwakiyukila kukia. ²⁶Yesu nuaila, niki muyopoka , inyee namwausili uninio. Iyo nulaila nukukumikenela inzega ni bahali. ²⁷Agosha naambua nuuknguali nauga uyu muntu kii ninzega ni bahali yamutegela umwene. ²⁸Imatungo u Yesu kinanutula wazaa uluandi lua lwa nsii nya Magadala, agosha abili naambue ni pepo aliataganile nunduyo. aliapunilie kuibiila nikangi aliatite munomozigi, ngele kina kutilii kamunamusinzo nalujilishuma kukiya inzila nyaso. ²⁹Laa,naitunta induli nu kuuga , kutite kyani kya kutendaa kumwako, mwana waki mukungile. ³⁰Ino idale kyulu alilidiima , sikalikuli zigi nikina aliili, ³¹Pepo nalongoleka kulyalamika kwaki Yesu nu kuuga . kina ukakukukankanika kupuna , kutwalee kudale lya nguluma. ³²Yesu nuaila , longoli, pepo naapuna nukyuka kunguluma. Laa idale tulu nalitima kupuna kumulima kutimila kubahali tulu nalipikila mumazii. ³³Agosha naidiima inguluma naamanka. Kina naenda kukisalii natambula kila ikintu. nalikipunile kua agosha naliambue nimapepo. ³⁴Laa ikisali kyensi nakyiza kutagana nu Yesu. kina namuona , namulompa walege mukisalii kyao.

9

¹Yesu nuingila muboti , nupuuta nukupika kukisalii kinalukikala. ²Laa, namuletela muntu nalupolile mugonigue mugodolo, kinanuona uusuli wao, Yesu numuila muntu nupolile , mwana wane, utule nu ulumbi , milandu yako yasamilagua. ³Laa,akyii amwalimu nia anashalia naitambuila ene ku ene , muntu uyu wakufulu" ⁴Yesu nulingaa imasiigo mao nuuga , niki mushiiga namaolu munkolo zanii. ⁵Nakyii nakipepele kuyuga , milandu yako yasamilagua anga kuyuga ,imika ugendee. ⁶Mulinge kina mwan waki Adamu utite uusumi wakusamila milandu...." alutambuile igaa kwaki uyo nalupolile ,imika ,solaa igodolo lyako, uuke kukaa yako. ⁷Papo muntu nuimika nukulega kuyuka kukaa kumwakue. ⁸Imakutano kinaaona maso, nakunguala nukukumukulia mukungile, nuwapilee uusumi waso antu. ⁹Nu Yesu kinalukila kupuna paso , numuona muntu nalukuita lina lyakue matayo, alukalile luandii lwapunia ushulu . numwene numuila , ntiite inee numwene nuimika nukukumutiata. ¹⁰Nu Yesu kinanukalansa walie india mukaati munumba , naiza apunia ushulu ingii niantu naolu naunga mundia palumui nu Yesu niamaniguaakue. ¹¹Iyo Apalisayo kinaaona maso naaila amanigua nikii umwalimu wani ulia india palumui niapunia ushulu niantu naaolu. ¹²Yesu kinanuigila maso, numwene nuuga antu natite uupanga nauzaa sikaasilie kamuganga, ila ioo naaluile. ¹³Yumujipiile mwende kimania indogolelyo yakue numulogie usamili kuleka izabihu' kunsooko alinijile , sika natite ihaki kuyungama,ila kuio natite milandu. ¹⁴Iyo amanigua aki Yohana naaza kumwakue nukutambula , kwaniki ishee ni mafalisayo kwifunga , lakini amanigua ako sikaifinga? ¹⁵Yesu nuaila ,mbii iatindikilya awinga asumile kutula nuukia tungo mutizila namugosha kinautula palumui nindio ? lakini ntondo zijile mutizila mugosha ukisholua kupuna kunshao, naiyoo ikifunga. ¹⁶Kutilii muntu nuyiika ikipande kya ntiila mpia muntiila zakalii, kilaka kikitandulua kupuna muntiila nuluandala lukulu lukipunila. ¹⁷Kutilii antu naiyika muvinyo upia mukiseme kya muvinyo wakalii, anga ikitenda , indilii ikitanduka , muvinyo ukilega nindilii ikiyononeka . Badala yakue , akuikaa muvinyo upia mundilii mpia natulu ikitula salama. ¹⁸Imatungo Yesu kinalukiaaila mantu maso, laa,mukulu nuiza natungama ntongela yakue, numwene nuuga munanso wane wakia inono , lakini anzuu uikee umukono wako kuyanya yakue numwene ukakikala kankii. ¹⁹Iyo Yesu nuimikaa nukukumutiata ni amanigua akue gaa. ²⁰Laa, musungu nalii ukupunaa migali kumatungo ma miyaka kyumi nibilii, nuiza piipi nu Yesu nugusa ipembo lya kijalo kyakue. ²¹Kululo aluugile , anganguse ipembo lya kijalo kyakue, ninene nikiligya ukamia. ²²Yesu nupiluka nukukumulaa nukukumuila. munanso , ipelee umoo, usuili wako wakutendaa ukamie, nimatungo mago mago musungu nuligia ukamia matungo mago. ²³Nu Yesu kinanupika munumba nyaki mukulu, nduyo nuaona akua madede nu mulundo waantu aliukua kilanga . ²⁴Nduyo nuuga ,punii ipaa , kunsooko munanso sikukiile, ugonile du. ioo naseka nukukumutanila. ²⁵Nantu ioo kinanapunigua kunzii ,nduyo nuingila mukyumba nukukumuamba mukono nu munanso nulaila. ²⁶Nimpola izii nazikumazuka mukisalii kyensi. ²⁷Iyo Yesu kinalukiyila kupuna pale, agoshe abili apoku naamutiata. nalongoleka kukitunta naitambula, kulompa ukusamile mwana waki Daudi. ²⁸Tungo Yesu kinaliwapika munumba , apoku ioo naaza kumwakue. Yesu nuaila musuilile kina nsumile kutenda? Nindio naamula ee shekulu. ²⁹Iyo Yesu nugusa miso mao nukyuga naitendeke iyoo kumwani kina usili wani kinawili. ³⁰Nimaso mao namalanguila. Iyoo Yesu nusisikilia nualagilia nukuuga "Laii muntu wensi nasikulingile ikintu ikii. ³¹Lakini antu iaa abili naalega nukutanantya impola izii munandii tulu zakisalii. ³²Iyoo agosha ioo naabili kinali alonguile yao ,laa muntu mui bubu nailimuambue nimapepo nuletua kwaki Yesu. ³³Nimapepo kina namamupuna ,umuntu uaso nabubu nuandia kutambula. umulundo naukunguala nukuuga itii kili ipunile muislaeli. ³⁴Lakini mafalisayo aliuga "kwaakulu amapepo, ukumainga imapepo. ³⁵Yesu nuenda kuishalitulu numuijiji. numwene nuendelela kumania muintengeli, nutanantya injili nya utemi, nukukamia maluilile

makila aina nu uneketu wa aina tulu. ³⁶Itungo kinalulaa umulundo, mwene nuaonela kinishungu, kunsooko aliagaa nukuyunika imyoo. aliili zii nkolo nangila kamudimi. ³⁷Numwene nuaila amanigua akue. imaimbula mingi, lakini ituma milimo akyii. ³⁸Iyogua kaii mulompai shekulu wa maimbula kina watume ituma milimo mumaimbula makue.

10

¹Yesu nuaita amanigua akue kyumi na abili palumui nukukuapela usumii kyanya nya mapepo naashapu, kuakenela nu kukuainga nu kukamia aina tulu za uneketu niaina tulu za uluile. ²Mina maa mitume kyumi na abili nsiiga. Lya kuandia simioni [ipia uyitua petelo] nu Andelea mununa wakue. Yakobo mwana waki Zebedayo, nu Yohana mununa wakue .
³Pilipo, nu Batimayo, Tomasi, Matayo mupunia ushulu, Yakobo mwana waki Alfayo, nu Tadeo, ⁴Simoni mukananayo, nu Yuda iskaliyote, nalumupilukile. ⁵Iaa kyumi na abili Yesu aliwatumile. numwene nualingya nuuga mulekienda luandi naikikala anansii kangi mulekiingila muishalii ya asamaia. ⁶Badala yakue, mwendee kkunkolo nazilimilile za munumba nya israeli. ⁷Nikina mulunjii, tanantyii nu kuuga , utemi wakugulu wapiipikaa. ⁸Kamiyi aluile, iyukyii akii, aogyii anaukoma nu kuyinga imapepo. Musingile nankanda, punii nankanda. ⁹Mulekiyipilua izahabu, almasi hau shaba mumbogosi zanii. ¹⁰Ulekiyipilua umukoba mumusinzoo wanii, hau ntiila zaakiba, ilatu hau nkome, kunsooko mwituma mulimo ujipile india zakue. ¹¹Kisali kyensi hau kijiji namukiingila, dumii nujipiile mukale paso mpaka kinamukilega .
¹²Kinamukiingila munumba lamukyii, ¹³Kina numba ijipile , usuili wani usage papo, lakini kina numba sikijipile , usuli wani ulege palumui nininye. ¹⁴Nukwa ioo nasikaamusingile inye hau kutegela inkani zanii, itungo kinamulega munumba hau mukisali kyaso , ipyagulii ulunkundii lua ntilatilyo zanii paluandi paso. ¹⁵Kulukulu nukumuila , ikitula yakiumatiilya kukiya ishali ya Sodom ni Gomola ntondo nyauhukumilua kuleka mikisali kyaso. ¹⁶Laa, nukumutuma kina nkolo pakatii ya yingii , kululo tulii nuuluku kina nzoka mwimwapolo kina nkunda. ¹⁷Mwimwakilao ni antu , ikakumutuala mumalindii, ikakumukua mukintengelo. ¹⁸Namukiletua ntongela ya akulu ni atemi kunsooko yane, kina ushuuda kumwaonu kunsii. ¹⁹Tungo kinaikakumuhukumila, mulekitula nuwoa kina ikitula mbii kyakutambula, kunsooko ikintu kya kutambula mukipegua kumatungo maso. ²⁰Kunsooko sika ninye mukitambula , lakini muau waki tata wani ukitambula mukatii yani. ²¹Muntua ukakumuukilia muntua wakue , nu tata ku mwana wakue , iana ikiyuka zidii ya alelii, nu kukiasakilia nkia. ²²Nininye mukisholua nukila muntu kunsooko ya lina lyane. Lakini wensi nukakiumatiilia mpaka impelo muntu nuaso ukigunua. ²³Tungo kinaakumwagia mukisali ikii, mankili mukisali nakitiatilile, kukulukulu nukumuila , sikamukitula mwendaa muishali tulu ya Israeli kyili umwana waki Adamu kushooka. ²⁴Mumanigua sika mukulu kuleka umwalimu wakue, walaa umusese nuili kukiya yaki shekulu wakue, ²⁵Itosilie kumumanigua kina watule kina mwalimu wakue, nu mwitumii kina shekulu wakue. anga amwitaa shekulu wanumba Belzabuli , nikungele kii zaidii ikakumumelaa amunumba yakue. ²⁶Iyoo gua mulekiaopoka iene, kunsooko kutilii kalintu nasikalikikunukulua, nakutilii nalipisikile nasikalikikumazuka. ²⁷Ikyo nanukumuila mukiiti , mukiuga muwelu, ninamukikigia mukitii , muyuga muwelu, ninamukiikigia kuutakata muakutui anii, mutanantye imwili kyanya yanumba. ²⁸Mulekekuaopoka ioo nakuula umwili lakini agila usuumi wakuulaga nkolo. Badala yakue , mwopokii uyo nusumile kulimansiilua umwili ni nkolo uko kuzimuu. ²⁹Mbiii akasuku abilii sikaiguligua kusenti nanino? angaiyo kutilii nusumile kugua pansiiibila tata wani kulingaa. ³⁰Lakini anga ingele nya ntumbii zanii mbaligie. ³¹Mulekitula ninkankani, kunsooko mutite isamani kukiilikila ni akasuku ingii. ³²Kululo gua kila muntu nukingomba ntongela ya antu ninene gaa nikakumugomba ntongola yaki tata wane nuili kugulu. ³³Lakini unuaso nukinkaana ntongela ya antu, ninene gaa nikakumukaana ntongela yaki tata wane nuili kugulu. ³⁴Mulekishiiga kina nijile kuleta uua munaunkumbigulu, sikanizile kuleta uua, lakini impanga. ³⁵Kunsooko alinizile kukumuika muntu asutane nu tata wakue , numunanso katia ya kinina wakue, numukui katia yaki nina mukui wakue.
³⁶Munaulugu wa muntu ikitula ioo amunumba yakue. ³⁷Umwene numulogilue tata hau ninaa kukiya inee unuaso sikunjipile , Numwene numulogilue musumbati hau munanso kukiya inee unuaso sikunjipile.
³⁸Umwene nasikukikenka umusalaba nukuntyata inee sikunjipile.
³⁹Umwene nukiduma ukalii ukakuulimila. Lakini umwene nukilimila ukalii kunsooko yane ukakuuligya.
⁴⁰Nu mwene nukakumusugamila umuloti kunsooko nimuloti ukishingila sawabu yaki muloti . Nu mwene nukamusugamila nutite ihaki kunsooko ni muntu wahaki ukishingila sawabu nya muntu wa haki.
⁴¹Umwene nukakumusugamila unsugamilile nene, nu mwene nukinsugamila inee wamusugamilagya mwene nuntumile inee.
⁴²Wensi nukakumupela umui wa anino iaa , anga ikikombe kya mazii makukopa namapolo, kunsooko umwene mumanigua, kulukulu nukumuila, mwene sikusumile kuyulya kunzila yensisawabu yakue.

11

¹Naitula kina uYesu numala kukialingiya amanigua wakue kyumi na abili nulega ipo kuyenda kumania nukutanantya muishali yao, ²nu Yohana nuili kugeleza nuigia nuili kyanya ya matendo maki kilisito, alutumile mpola kukiylila amanigua akue, ³namukolila , uwe itii oyone nujilee, au ukoli wingii nakujipiile kukumulaila? ⁴Yesu nuashokelya nukuyuga kumwao Longolii mumupeele Yohana maso namukumaona ni nimaso namukumaigia . ⁵Antu nasikakuona iligia kuyona, anakitele igendaa , anaukoma iyeligua, antu nasikakwigagia iigia kanki naliakile iukigua kuligya uupanga,

niantu asiilye kutanantiligua mpola nanzizaa. ⁶Namukembetwe uyo nasukuyona kawisinsili kyanya yane. ⁷Tungo antu iaa naalega, Yesu nuandia kutambula numulundo kyanya yaki Yohana, Yani alimwendililaa kubalanguu---ityete likishungusigua ninzegaa ⁸Ipa yani alimwendilaa---muntu ujalile ijalo itelele? tai,iio nakujalaa ijalo naitelele akikalaa munumba zaatemi. ⁹Lakini alimulegile kulaa yani-mulotii?ee, nukumuila, nikukyila nu muloti, ¹⁰Uyu wayu nulimwandikilue, Laa, nukumutuma umujumbe wane ntongela yausu wako, ukijipila inzila yako ntongela yako. ¹¹Inee nukumuila kulukulu, katia nalialelua niasungu kutili nuamkulu kukyila Yohana nukubatzaa. Lakini numunino muutemi wakugulu ingii mukulu kukyila umwene. ¹²Kupuna ntongo zaki Yohana mubatziza mpaka ino, utemi wakugulu ingii wa ngulu, ni antu atite ngulu, ukuusola kungulu. ¹³Kunsooko ialoti nishalia, aliitabili mpaka kwaki Yohana. ¹⁴Nakina mwilitayali kugomba, uyu ingii Elia, uyo nujilee. ¹⁵Nutitee akutui akutegelaa nuategele. ¹⁶Nikiliganilye niyani ikilelua ikii? impyani nya anaa naikisiga muluandi lwa musoko, nakikala nukukiitanilya ¹⁷nukuuga, alikumukulya intono sikanamwisiga. alikushikitika, sikanamulila. ¹⁸Kululo Yohana aliwizile bila kulia umukate hau kukopa umubinyo, natuli tambula utite pyepo. ¹⁹Mwana waki Adamu aliwizile nulia nukukopa naatambula laa, ingii muntu mulaku kunu mugalaa, musuamua waapunia ushulu ninaatite imilandu! Lakini iekima ilizisigua nimatendo makue. ²⁰Yesu nuandia kuyenela ishali nakyii yao imatendo makue makisembo namatendeka, kunsooko alikilii aungamee, ²¹Ole wako, kolazini, ole wako Betisaida! kina matendo namakulu angalimatendeka Tilo nu Sidoni igoo nalimatendikile ipaa, angaliaungamile ikalii kwa kujala magunila nukukikuya mau. ²²Lakini ikitula wumatilya ku Tilo nu Sidoni lutondo lwa hukumu kukyila kumwako. ²³Uwe, Kapelnaum, utiile ukinansulua hadi kugulu? kutili ukitimigua hadi pansi yakuzimu. kina kusodoma angaliitendeka matendo makulu, kina alimatendekile kumwako, alijileikole hadi nantende. ²⁴Bali nutambula kumwako kina ikitula itontu kunsii ya Sodoma kuyimika lutondo lwa uhukumilua kukyila uwe. ²⁵Katia matungo maso Yesu aluugule, nukukukulia uwe, tata, shekulu wi gulu ni nsii, kunsooko aliwapisile imantu igaa natite ihekima nu ulingii, nu kukumakunukula kuia na agila kaelimu, kina alisha naanino. ²⁶Tata kululo aliyukujipile iyo kumiso mako. ²⁷Imantu tulu maambigue kumwane kupuna kwaki tata. Nakutili nulingile mwana kuleka utata, nakutili numulingile tata kuleka mwana, nawensi umwana utite nsula ya kumukunukulila. ²⁸Nzui kumwane, inyee tulu namunomeka nukulemelilgua nimiligo miluto, inee nikakumusupua. ²⁹Itungii umugila wane mwimwnie kupuna kumwane, kunsooko inee numukeende numupolo wamoo mukiligia shupuo lya nafisii zanii. ³⁰Kunsooko umugila wane utakata nu muligo wane upepele.

12

¹Itungo lyaso nuenda lutondo lwa sabato kukyila mumigundaa. amanigua wakue alikolua nzala naandia kukimauna masuke nukukimalia. ²Lakini mafalisayo kinanaona maso, namuila u Yesu Laa amanigua ako iyuna ishali itenda lutondo nasikamagombigue lutondo lwa sabato. ³Lakini Yesu nuailaa, sikamusomile u Daudi nalumatendile, itungo kinalutite inzala, palumui niantu naliensi numwene? ⁴Namna kinaliwingile mukati munumba yaki mukungile nukulia imikate nya ulagilii, nalisika halali kumwakue kukuila ninindio naliensi nindio. ila halali kwa makuhani? ⁵Kyilli musome mushalia, kina kulutondo lwa sabato makuhani mukati yakintengile akumishapula i Sabato, lakini agila kautimuli? ⁶Lakini niuga kumwanii kina namukulu kukyila kintengile ukoli papa. ⁷Kinali mulingile iyi itite ndogolelyo kii, nsiiye usamilua nasika zabihu, sikalimujilile kuwahukumu nagila kautimuli, ⁸Kunsooko mwana waki Adamu uyo shekulu wa Sabato. ⁹Kisha u Yesu nupuna paso nuenda kukintengile kyao. ¹⁰Laa alukoli muntu alupoozile mukono. Mafalisayo naamukolya u Yesu naitambula. mbii itii halali kukamigua lutondo lwa Sabato? kina usumile kukumutakya kwa kutenda milandu. ¹¹Yesu nuailaa, wani katia yanii, kina utite nkolo imui, ni nkolo iyii igue mukati mukombo lutondo lwa Sabato, sikamukakumutakya nu kukumupunia kungulu mukati mukombo? ¹²Mbii, nakyii nakitite usamani, kyila kwani, si kukyila inkolo! kululo halali kutenda namaza lutondo lwa ¹³Kangi Yesu numuila umuntu uyo, "Golola mukono wako." nugolola, nauligia upanga, kina uua. ¹⁴Lakini Mafalisayo naapuna kunzi nailikitilya kinaikakumulimansilya naenda kunzi kukilikitilya sia. aliiduma amuulagei. ¹⁵Yesu kinanulinga ilii nulega paso. antu ingii namutiata, nuakamia tulu. ¹⁶Aliwalagililye alikizitenda wamanue kwanaingi, ¹⁷Kunsooko itimiile ikulukulu iyo, nantambulue numuloti u Isaya nutambula, ¹⁸Laa, mwitumi wane namusaguile, mwilogua wane, katia mwene inkolo yane ndogue. Nikiyika nkolo yane kyanya yakue, naukitanatya ihukumu kunsii. ¹⁹Sikukiyangaika wala kulila kungulu, wala wensi nuaso kuigya lulii luakue mumutaa. ²⁰Sikukakiliuna ityete nikyusue, sikukidibya utambii wensi naukupunagia ilyikii, mpaka kinukileta ihukumu ishinde, ²¹Ni anansii ikitula nu ugimya kulina yakue. ²²Muntu kitunga mupoku kunu bubu, nalimuambue nipyepo alimuletue ntongela yaki Yesu. nukamigua, palumui nukupunila kina muntu bubu nutambula nukuyona. ²³Umulundo tulu nakunguala nukuambula, ishuma muntu uyu kina mwana waki Daudi? ²⁴Lakini tungo Mafalisayo kinanaigia muujiza uu, naugaa, uyu muntu sikupunia pyepo kungulu zakue mwene ila kungulu zaki Belizebuli, mukulu wapyepo. ²⁵Lakini Yesu alulingile masigo mao nukukiaila, kilaa utemi nautemanukile wene ukiyononeka, kila kisali hau numba nitemanukile nzene sikikiyimika. ²⁶Angaa munamampilu, ukakumulegya munamampilu, iyo ukigilya munkolo mwene, ²⁷Kina utemi wakue ukiyimika? Kina nipunia pyepo kungulu zaki Belizebuli, iatitua aniakualegagya kuzila yakwani? kunsooko ya ili ikitula akimu anii. ²⁸Nakina nupunia pyepo kungulu zaki muau aki mukungile, iyo utemi waki mukungile wazaa kumwani. ²⁹Nu muntu ukishumai kuingila mukati munumba nya munangulu nukuia, bila kukumutunga umunangulu kwandia? iyo wiie insao zakue kupuna mukati munumba. ³⁰Wensi nasika wilii palumui ninene wilii sia ninene, nunuaso nusikuilinga palumui ninene unuaso ukusapasilagya. ³¹Kululo nitambula kumwani, kila mulando nikufulu antu ikishamilua, ila kukumukufulu umauu mwelu sikaikishamilua. ³²Na wensi nukutambula lukani sia kyaki

mwana waki Adamu , lyaso ukishamilua . Lakini wensi nukutambula sia nu muau mwelu, unuaso sikukishamilua , niminaunkumbigulu uu,nu nduo naujile.³³ Anga utende ikota kutula lizani nkali yakue nziza, hau ulyonone ikota ninkali yakue ,kunsooko ikota ukulingika kunkali yakue. ³⁴Inyee kileli kya nzoka, inye mwabii, musumilei kutambula imantu namaza? kunsooko kilakala kyukutambula kupuna mukilindo kya namakoli munkolo. ³⁵Muntu mukende mukilindo kyiza kya munkolo yakue makupuna makende, nu muntu namubii mukilindo kibii kya munkolo yakue, ukupunagia nakibii. ³⁶Nukumuiila kina muntongo za uhukumilua antu ikipunia iyalio lya kila lukani nalugila kandogolelyo nalitambuile. ³⁷Kunsooko kunkani zako ukiyaligua haki nu kunkani zako ukihukumilua. ³⁸Kisha akyii aandiki ni Mafalisayo naamushkelya u Yesu naiuga, mwalimu, azakwalogeligue kuyona kilingasilyo kupuna kumwako. ³⁹Lakini Yesu nushokelya nuaila, kileli kibii kangii kya ukosii kidumaa kilingalisilyo . Lakini kutili kilingasilyo nakikipunigua kumwao ilagua ikyo kilingasilyo kyaki muloti Yona. ⁴⁰Kina iyo umuloti Yona kinaliwili munda ya nsii nankulu kuntongo zitatu munsii nu utiku, iyo iyo mwana waki Adamu kinaukitula mukati munkolo yansii kuntongo zitatu musii nu utiku.⁴¹Antu aku Ninawi ikyimika ntongela yauhukumu palumui ni kileli kya antu iaa naikakukihukumu. kunsooko aliaungamile kuutanantya waki Yona, na laa. muntu kitunga mukulu kukyila u Yona ukoli papaa. ⁴²Malikia wakutakama ukiyuka kuhukumu palumui ni antu akileli ikii nukukihukumu. aliwizile kupuna kumpeleleko nya unkumbigulu kuiza kuigia hekima nyaki selemani ukoli papaa. ⁴³Itungo ipyepo nishapu kinalyamulega umuntu, kinalyamulega umuntu lyukila luandi nalugila mazii naliduma kushupya , lakini sikanuonye ⁴⁴Kangi ukuuga, nikishoka munumba yane nampunile. kinushokile ukwagana inumba nyaso yapyagulagua ikondile. ⁴⁵Papo ukwenda nualeta niia nko nshapu mupungatii nabibii kukyila umwene, akwiza kikalatulu paso. Nihali yakue nya mpeleleko yukutula mbii kukyila nya kuandia. Iyogua kinaikitula kunsooko ya kileli ikii nakibii. ⁴⁶Itungo Yesu kinali ukitambulia numulundo laa , unina nianuna akue naimika kunzii, naiduma kulikitya numwene. ⁴⁷Muntu mui nuaila , laa umau wako nianuna ako imikile kunzii, iduma kulikitya nduwe. ⁴⁸Lakini Yesu nushokelya nukukumuiila nalumuilile, umau wane wani? nianuna ane anii?" ⁴⁹Nnumwene nugolola mukono wakue kwa amanigua nukutambula , laa, ia mau nianuna ane ! ⁵⁰Kunsooko wensi nukutendaa ulowa waki tata wane nuili kugulu , muntu nuaso uyo muntua wane , muguli wane nu mau wane.

13

¹Kulutondo lwaso Yesu nulega kunumba nukukikala kumpelo nya bahali. ²Umulundo ukulu nawiilinga kwakukumupilimilya, nuilinga mukati mumutumbwi nukikikala mukati yakue. umulundo tulu naimika kumpelo nya bahali. ³Kululo Yesu nutambula nkani ningi kumpanyi, nutambula , Laa, mpandili aliwendile kupandila . ⁴Kinalupanidila imbeu nzia naziguila kumpelo yanzilaa inoni nzizaa nazigotaa. ⁵Mbeu nzia nziguila mukyanya igue, sikanzikuga kaulongo wakukondia, papo nazilia kunsooko ulongo sikawilikina pansikya. ⁶Impasu kinanililya nazishonswa kunsooko alingila kamyili, nazuuma. ⁷Mbeu nzia aliziguile mumakoya namatite imigya . Makota namatite imigya namalilpa mukyanya namasopa. ⁸Mbeu nzia nazigua muulongo nauzaa kulela mbeu, injia kina kihembe kimui kukyila, injia makumi mutandatu injia makumi matatu. ⁹Nutite akutui nuigye. ¹⁰Amanigua naiza nu kukumuiila uYesu , nikii ukukitambulia nianamulundo kumpanyi? ¹¹Yesu nushokelya nuaila , mwapegwe ukuligwa wakumana isili zautemi wa kugulu, kunshao sikaapegwe. ¹²Lakini wensi nutite, kumwakwe ukiyongeligwa kukyilikila, ukiligya nsao nkulu. Namugila anga kikyoo nutite ukilelegigwa. ¹³Iyo nitambula nindio kumpanyi kunsooko iyona, alekiona kulukulu. Kangi iigya alekiigya wala kulinga. ¹⁴Uloti waki Isaya watimilla kumwao, kinamwigilye mwigye., Lakini kunamuna yenso sikamukilinga, itungo kinamwaona musume kuyona, lakini kunamuna yensi nyaso mulekimana. ¹⁵Ninkolo za antu iaa yaza kitii, ikaku kuigia, natutilye imiso mao, gale alekishuma kuyona kumiso mao, anga kuigia kuakutui aoo, au kulinga kunkolo zao, iyo alijilimpilukila kanki, naalinijilikiakamia. ¹⁶Iyo imiso mani makembetwe, kunsooko milaa, nu akutui anii kunsooko iigya. ¹⁷Kulukulu nukumuiila ialoti ingii ni antu naahaki aliatite nsula yakuyona imantu igoo namukumalaa, nasikaliasmumile kukumaona. alitite nsula kuigia imantu igo namukumigya, sikaliangigilye. ¹⁸Ino tegelii impyani yaki mupandilii. ¹⁹Itungo wensi nukitegela lukani lwa utemi na wakilinga, papo umudobu ukwiza nukushukantula nakyakondagigwa kupadilwa mukati munkolo yakue. Iyii ingii mbeu iyo nalimpandilwe mumpelo yanzila. ²⁰Umwene nalimupandilwe mumaguwe ingii uyo nukutegela lukani nukupokela kuukau nuku ulumbi. ²¹Kyili mugila kamyili mukati yakue , kulukiumatilagya kutungo kyupii. itungo matatizo au mateso kinamipunila kunsooko yalukani ukukumpa kuukau. ²²Nalimupandilwe katia yamakota mamigya, uyu ingii uyo nukutegela lukani lakini uwagii wa muunkumbigulu nu ulongo wa ugolii ukusonga lukani uloo lulekizilela nkali. ²³Namupandilwe muulongo nauza , uyu ingii uyo nukwigagya lukani nukukululinga . Uyu ingii uyo nukulela nkali nukulongoleka kulela mui kukyila igana, injia makumi mutandatu, injia makumi matatu". ²⁴Yesu nuapela impyani yingii. Nutambula , utemi wakugulu ukimpyanigwa nu muntu nalupandile imbeu nziza mumugunda wakue. ²⁵Lakini antu kinanatindila , munaulugu wakue nwiza gaa nupandila ingalila pakatii ya ngano nusola nuenda iyakwe. ²⁶Pembebe ingano kinanilia nukupunia uimbili wakue, iyo ingalila nazipunila gaa. ²⁷Niitumi amukola mugunda naaza kukumuiila , shekulu , sikanupandila mbeu nanziza mumugunda wako? Yatulai ino litite ingalila? ²⁸Nuailaa munaulugu utendle ilii. Itumi namuila , kululo usiilye kwendekulane? ²⁹Mukola mugunda nuuga , nasitaa , itungo kinamukula ingalila mukikila palumui ningano. ³⁰Lekii ikule palumui mpaka imatungo ma kuimbula. Imatungo makuimbula nikitambula kuaimbuli, kwandia kulii ingalila muzitunge maungi maungi mumasonse, lakini muilingile ingano mushagi lyane. ³¹Kangi Yesu nuapunilya mpyani yingii, nuuga , utemi wakugulu umpyanile nimbeu ya nseke inyaso muntu alusolile numipandila mumugunda wakue. ³²Mbeu iyii kulukulu nino kukyila mbeu nazingii tulu. Lakini kinikula yukutula nkulu kukyila imimea tulu kiugulu, yukutula kota, ingele kina inoni za mukyanya zukwiza nazizenga iitiyi mumatambi makue.

³³Nuaila mpyani yingii kanki. utemi wa kugulu ingii kina nshashu iyo nalinsolwe numusungu nukushalinkania ningele zitatu kuutu mpaka uumuke.³⁴Maso tulu Yesu alutambuile kumulundo kumpanyi. kina sika mpyani sikanutambula kyensi kumwao. ³⁵Iyii alikina kululo ikyo nalikyakonditambulwa kukyilila kwaki muloti kisume kutimiila , ipo kinalutambuile , nikikunukula ikilakala kyane kumpanyi. Nikitambula mantu igo namatulile mapiswee kupuna iyukii lya unkumbigulu. ³⁶Kangi Yesu nualeka ianamukutano nwenda kukaa. Amanigwa akue namwaagana nukutambula , kulingye impyani nya ngalila mumugunda. ³⁷Yesu nushokelya nu kutambula Nukupandila mbeu nziza mwana waki Adamu. ³⁸Mugunda ingii unkumbigulu imbeu nanziza , iaa ingii ana aki autemi. Ingalila ingii ana aki uyo namudobu, nu munaulugu naluzipandile ingi munamampilu. ³⁹Nimaimbula ingii mpelo nya unkumbigulu, niaimbuli ingii malaika. ⁴⁰Kina iyo ingalila nazukuilingilwa nu kushonswa moto, iyaso iyo ikitula mumpelo nya unkumbigulu. ⁴¹Mwana waki Adamu ukituma malaika akue,nukuilingila kupuna muutemi wakue , maantu tulu nalimasakilye milandu ni ndiio natenda mabii. ⁴²Ikakwataga tulu mulungu lya moto , ukwaso ikitula suka nu usia mino. ⁴³Iyo gwa antu ahaki kinaikimiliminta zi mpasu muutemi waki tata wao. umwene nutite iakutui nwigyee.⁴⁴Utemi wakugulu ingii kina kilindo nakipisile mumugunda. Muntu numiona nukumipisa. mu ulumbi wakwe nuenda nugulya tulu nuliwitite , nukugulila mugunda. ⁴⁵Kanki utemi wa kugulu wikina muntu nukusuluzagya nukuduma ilulu nya samani. ⁴⁶Matungo kinanumiona iyo nitite samani, nuenda nugulya kila ikintu nalutite numigula. ⁴⁷Utemi wa kugulu wikina nkusa nyili mukati mu Bahali na yukulinga iiyumbe yakila kinakyili. ⁴⁸Kinanaujula iazui nauluta kumpelo. Kangi naikalansa pansi nailinga iintu iza mukati mwisheme, lakini naigila ka samani naaitaga kulii. ⁴⁹Ikitula itii pa mpelo ya unkumbigulu. Malaika ikiiza kukuatemanula antu nadobu kupuna mwa iaa natite ihaki. ⁵⁰Nu kukuataga mukati mulungu lya moto , ukwaso ikitula kililo nukushia mino. ⁵¹Mwamamanane mantu tulu igaa? amanagwa namshokelya eee. ⁵²Kangi Yesu nuaila , kila mwandikii nwatula mumanigwawa utemi wimpyanile nu mukola numba nukupungya ikilindo kyakue intu ipia ni yakalii. ⁵³Naitula u Yesu numamala impyani tulu nyaso, nulega muluandi lwaso.⁵⁴Kangi Yesu nupika kumkoa wakwe nuamania antu mukintengeli . Imatokeo makwe nakunguala nu kutambula , itii pii muntu uyu kinuligilye iekima iyii nikisembo ikii? ⁵⁵Muntu uyu sika mwana waki selemani? maliamu sika ninane? Nianuna akwe sika Yakobo, Yusupu, Simoni nu Yuda? ⁵⁶Ni aguli akwe kwiensi papa pamwitu? apa muntu uyu waligya pii igaa tulu? ⁵⁷Nwatakya. Lakini Yesu nuaila , muloti sikukuulagya kahekima anga sika kumwao nu munsii yao. ⁵⁸Kangi sikanusuma kutendaa kitembo kingii kunsooko alimugila kausuili nunduyo.

14

¹Kumatungo maso, Helode nuigya impola kyanya yaki Yesu.. ²Nuaila iitumi akue , uyu ingi Yohana mubatisha wiuka kupuna kwa akii. kululo ngulu izii zikolii kyanya ya ³Kululo Helode numugwila u Yohana numutunga numutaga muktungo kunsooko yaki Helodia , mkiima waki pilipo mununa wakue. ⁴Kunsooko Yohana alumuile , sika iza kukumusola umwene kutula mukiima wakue. ⁵Helode alukumuulaga lakini nwaopoka antu kunsooko aliamuonie yohana kina muloti. ⁶Lakini imatungo ma kulelwa u Yesu u Helode naipika umunanso waki helodia aliwisigile pakatii ya antu nukukumuolaya u Helode . ⁷Kuushokelya kili aluahidile kukilapo kina ukakumupela kyensi nukakukilompa. ⁸Pembele kinaisigya nu nina wakue, nutambula , mpele nene ipaa mukikombe itue lyaki Yohanamubatisha. ⁹Mutemi alushikitika kumalompi maki munanso , lakini kunsooko ya kilapo kyakwe , kunsooko ya tulu naliili pandia palumui nunduyo nulagilya kina ijipiile itendekee. ¹⁰Nutuma u Yohana waletwe kupuna mugeleza ¹¹ilii watwmwe itue lyakwe naliletwa kyanya ya musinia nupegwa umunanso nulitwala kwaki nina wakue. ¹²Kangi amanigwa akue naaza kuusola umwili uoo nukukuikaa, pembele ya ilii naenda kumuila u Yesu. ¹³Numwene u Yesu kinanwigya igaa , nwtitemanula kupuna uluandi lwaso nunankila mukati mushuka nuenda luandi nalilutemanulwe. imatungo umulundo kinanulinga kinawili , namutita namigulu kupunila kumujini. ¹⁴Kangi u Yesu nuiza ntongela yao nuuona umulundo ukulu. nuaonela kinishungu nu kukuakamya malule mao. ¹⁵Impindi kinanitimila,Amanigwa naazakumwakwe nukutambula , ulu ingii luandi lwi balangu,nulutondo lwakondikila. Asapatilyii anamukutano endee muishalii agulee india kunsooko yao. ¹⁶Lakini Yesu nuaila, kutilii kansooko yakwenda iyao. apeli ninye india" ¹⁷Naamuila , ipa kutite mikate itano ni nsii zibilidu. ¹⁸Yesu nuaila letii kumwane. ¹⁹Kangi Yesu nuulagilya umulundo kukikalansa pansi mumasanzi. nusola imikate nitano ni nsii zibili. Nulaa kukyanya kugulu, nukembeta numega imikate nwapela amanigwa. amanigwa naupela umulundo. ²⁰Naalia tulu nu kukikuta. Kangi nailingila iipande tulu ya ndia nu kukijulya ikapu kyumu na ibili. ²¹Ioo nlialile aliasigilwe kutula agosha ihumbi itano kuleka kuyaligwa iasungu ni anaa. ²²Kamui nualagilya amanigwa ingile mukati mumashua, itungo lyaso mwene nulaga umulundo auke iyao. ²³Pembele kina nulaga umulundo kuyuka yao, nunankila mukyanya mumulima kulompa mwene ung'ene.imatungo kinanaipika mpindi alikolii kuko mwene nung'ene. ²⁴Lakini ino mashua kinanipika pakatiya bahali niyunguaungua kunsooko ya mawimbi, kwani inzega alii ya musutano. ²⁵Pautiku wazamu yakanii Yesu nuegela,nugenda mukyanya ya mazii. ²⁶Itungo amanigwa akue kina namuona ugenda mukyanya ya bahali , naopoka nu kuyuga , ²⁷Ingii muntunga , nukukitunta kululi kunu naopokile. Yesu nuaila kamui, nuuga kamyii iknolo nene lekiyopoki. ²⁸Petelo numushokelya kwa kutambula,shekulu kina uwe, ndagilye nize kumwako mukyanya ya mazii. ²⁹Yesu nuuga, nzuu." iyo u Petelo nupuna mukati ya mashua nu kugenda mukyanya ya mazii kuyuka kwaki Yesu. ³⁰Lakini u Petelo kinanuona imawimbii, nopoka, nukuyandia kujama, pansi nwita kululi nukuuga shekulu ngunee. ³¹Wangu Yesu nugolola umukono wakwe numunansula u Petelo, numuila, uwe utite usuili unino, niki aza utite wikankania ? ³²Iyo Yesu nu Petelo kinanaingila mumashua, inzega nileka kukunka. ³³Amanigwa mumashua namukulya u Yesu nu kuuga kulukuluu uwe wi mwana waki Adamu. ³⁴Na kinanatula aputaa, napika munsii ya Genesaleti. ³⁵Ni antu mulwandi ulo

kinamumana u Yesu, naatuma mpola kila luandi mumpelo,nu kuleta kila nalii muluile. ³⁶Namupepya kina usumile kutona ipindo lya kijalo kyakwe, naingii naliatonile naakamigwa.

15

¹Iyo mafalisayo ni andikii niza kwaki Y esu kupna ku Yelusalemu. Nu kutambula , ²Kwa nikii amanigwa iyonona usingilo wa anampala? kululo sikaikalala mikono yao kinakula nailia india . ³Yesu nuashokelya nukuaila , inyee --- kwa nikii muyonona ishalia yaki shekulu kunsooko ya usingilo wani?⁴Kunsooko mukungile aluugile, mupelee iheshima tata wako nu mau wako, ninukutambula udobu kwaki tata wakwenu mau wakwe tyunu ukikia. ⁵Lakini inyee mukugaa, wensi nukumuila tata wakwe nu mau wakwe, kila kintu angawaligye kupuna kumwane ino ingii zawadiikupuna kwaki mukungile. ⁶Muntu nuaso mugila kahaja ya kumuheshimu tata wakwe. kunamuna iyii mwatemanula lukani lwaki mukungile kuusingilo wani.⁷Inyee akinilii, ingi izaakina Isaya nalulotile kyanya yani kinaluugile, ⁸Antu iaa ambeshimile inee ku milomo yao, Lakini iknolo zao zili kulii ninene. ⁹Inkulya nankanda, kunsooko imania mamano namalagilyo ma anadamu.¹⁰Iyo nwaita umulundo nukukwaila , tegelii namulinge --- ¹¹Kutalii kintu nakyukwingila mumulomo wa muntu nukukumutendya uushapu. ila ikyo nakyupunaa mukilakala , iki kiky nakyumutenda umuntu kutula mushapuu.¹²Iyo amanigwa namwagana nu kuuga nu Yesu , mbii! ulingile Mafalisayo kinaliigilye ulukani ulo aliaipilwe? ¹³Yesu nuashokelya nu kuaila , kila mullio na u tata wane nwa kugulu sikuupandile ukikulwa. ¹⁴Alekii ing'ene, iene atongeli apoku, kina muntu mupoku ukakumutongela umupoku mua, tulu abili ikiguila mukombo.¹⁵Petelo nushokelya nu kukumuila u Yesu , kuila impyani iyii kumwitu. ¹⁶Yesu nushokelya nininye gaa kili mulingee? ¹⁷Inyee sikamuonie kina kila nakyukwenda kumulomo kyukukilila munda nu kuyenda kushoo?¹⁸Lakini iintu tulu nayukupuna mumulomo yukupuna mukati munkolo. iyo intu yukumupelaa muntu udobu. ¹⁹Kululo munkolo makupuna masiigo mabii ,uulagi ukosii, nu usambo,wii, ushudili wa ulongo ni ituki. ²⁰Igaa maya mantu namakumupelaa muntu udobu. Lakini kulia kuleka kukalala sikayukumutenda muntu kutula mudobu.²¹Iyoo Yesu nupuna paluandi lwaso nwitenga kuyukila inandi za Tilo ni Sidoni. ²²Laa nuiza musungu mukanani kupuna inandi zaso.nwitunta nuuga monelee kinishungu ,shekulu, mwana waki Daudi, mnanso wane uyagigwa zigi nipyepo . ²³Lakini Yesu sikanumushokelya lukani . Amanigwa naaza,nakumupepya naiuga , mulegye wende iyakwe, kundogolelyo ukukukuila ilyanga .²⁴Yesu aliwashokelilye nu kyuga , sikalinumutumwe ku muntu wensi ila kunkolo nazilimilile za munumba yaki Israeli. ²⁵Lakini aliwizile nu kutuna ntongela yakue, nwiuga shekulu nalilye. ²⁶Numushokelya numuila sika iza kushola india za alisha nu kukuzigumila imbua.²⁷Nutambula ",ee, shekulu, angaiyo imbua nanino zukulia india nazukugua mumeza mwaki shekulu wao." ²⁸Iyo uYesu nushokelya nuuga , " musungu, usuili wako ingi ukulu. naitendeke kumwako kina utakile." Nu munanso wakue aliwatula wakamagigwa mutungo lilo.²⁹Yesu nulega paluandi lwasonu kuyenda piipi ni bahali nya Galilaya. kangi nuenda kukyanya ya mulima nu kukikala kuko. ³⁰Lyundo kyulu nalyiza kumwakwe, nalyumuletela anakitele, apoku, abubu, alema, niia ingii , nali aluile. Naaika mumigilu yaki Yesu nuakamya. ³¹Nuumulundo nakunguala kinanaona iabubu itambula, alema itendwa apanga, anakitele igenda, ni apoku iona. Namukulya u Mukungile wa kuisraeli.³²Yesu nuaita amanigwa akue nu kuuga , namuonela kinishungu umulundo , kunsooko atula ninene kuntongo zitatu sikaalile kintu kyensi. sikanikakialaga auke kunshao isikaalile, alekizi kia mukanka munzila" ³³Amanigwa akue namuila , pii kusumile kuligya mikate nyendile ipa pinishakaa kukikutya umulundo ukulu itii? ³⁴Yesu nuaila "mutite mikate ingaa?" natambula , mupungati, ni nsii nkyii". ³⁵Yesu nualagilya umulundo ikalanse pansii. ³⁶Nukenka imikate iyo mupungati ni nsii, pembele nusongelya, numega nukukuiapela amanigwa. Amanigwa naapela umulundo. ³⁷Antu tulu nalia nukukolya, Nailigila masagigwa maipande ma ndia naliishagilile ipande ipande, naijula ikapu mupungati. ³⁸Tulu nalialile alii agosha ihumbi inii kutili asungu ni alisha. ³⁹Kangi Yesu nuulaga umulundo naenda kumyao nuingila mukati mumashua nukuyenda nandi za Magadani.

16

¹Mafalisayo ni Masadukayo namwizila nu kukumugema Yesu nualagila umwena naupunile kukyanya. ²Lakini Yesu nuashokelya nu kukuaila kina "anga yi mpindi mutambula kina inzega nziiza, kunsooko igulu kyasuku.³Ni dau mutambula ' hali ya nzega ntende sika nziiza kunsooko igulu ingi kyasuku ni malunde makumbile igulu tulu. mulingile kulingya uwigelelo wi gulu, lakini sikamushuma kulingya imyena ya matungo. ⁴Kileli kidobu kya ukosii kiduma myena, lakini kutili kamwena wensi nakikipegwa, kulekitula uo waki Yona. kangi Yesu nualeka nu kyenda iyakwe.⁵Amanigwa naaza uluandi lwa kabili, laikini aliiagwa kushola imikate. ⁶Yesu nuaila iponii mutule mwakilao ni nshashu ya mapalisayo ni masadukyo. ⁷Amanigwa naikikolya katia mumwao nukuuga. ⁸Yesu nulinga lyaso nu kutambula, "Inyee namwa usuili unino, kwa niki mwasiga nu kukitambuila katia yani nu kuuga kina kunsooko sikalimusolile mikate?"⁹Mbii kyili sikamulingila wala kukijuka imikate iyo nitano kwi antu ihumbi itano , ni ikapu ingaa namuilingile? ¹⁰Hau mikate mupungati kwi antu ihumbi inii, na ikapu ingaa alimusolile?"¹¹Yatulai kina sikamulingile kina ali sikanitambula nininye kyanya ya mikate? Itunzii nu kukipona ni nshashu nya Mapalisayo ni Masadukuyo" ¹²Kangi nalinga kina aliiza sikukiaila kyanya ya kipona nimikate nitite inshashu, ila kukipona ni mamano ma Mapalisayo ni Masadukuyo.¹³Itungo Yesu kinanupika nandii za kaisalia nya pilipi, nuakolya amanigwa akue, nuuga, Antu itambula kina wana wa muntu ingi wani? ¹⁴Nauga, iia iyuga kina ingi Yohana mubatisha, iia Elia, ni iaa, Yelemia, hau umui wakue wa muloti. ¹⁵Nuaila , inyee mwiuga ine nene wani? ¹⁶Kwa kushokelya , Simoni Petelo nuuga, uwe ingii kilisito mwana waki mukungile namupanga". ¹⁷Yesu nushokelya nuaila , umukembetwe uwe, Simoni Bal Yona, kunsooko imigali ni nama sikaliyukunukulile ilii, ila u tata wane nuili kugulu. ¹⁸Ninene gaa nukukuila kina uwe ingi Petelo, nu mukyanya igue ilii nikizenga witekelo wane.

milango nya kuzimu sikaikakililemya.¹⁹ Nikakukupela uwe impunguloza utemi wa kugulu. Kyensi nukakukidindila munaunkumbigulu kikitula kyadindagwa kugulu.²⁰ u Yesu nualagilya amanigwa aleke kumuila muntu wensi kina umwene alikula kilisito.²¹ Kupuna imatungo igo Yesu nuandia kukuaila amanigwa kina lazima endee ku Yelusalemu, kuyagigwa kumantu mingii mumikono ya anampala ni akulu amakuhani ni andikii , kuyulagwa nu kuiukigwa lutondo lwa katatu.²² Kangi u Petelo numusola u Yesu kumpelo nu kukumukenela, kwa kutambula, "ikintu ikii nakitule kulii nunduwe, shekulu, iililekipunila kumwako.²³ Lakini uYesu nupiluka nu kukumuila u Petelo , shoka numa yane munamampilu! uwe ingi kigilyo kumwane, kundogolelyo sikukelile iintu yaki mukungile, ila iintu ya anadamu.²⁴ Kangi uYesu nuaila amanigwa akue, kina muntu wensi nukitaka kuntyata inee, ingi lazima wikane mwene mukola, wausole umusalaba wakwe, na wantyate.²⁵ Kululo nutakile kuguna ukalii wakwe ukakuulimilya , na ku wensi nulimilya ukalii wakwe kunsooko yane ukakuuguna.²⁶ Mbii ipa shailo kii nukiligya u muntu angawaligye unkumbigulu tulu lakini walimilye ukuli wakwe? mbii! itii kintu kii nukakupunia muntu kukaania nu ukalii wakwe?²⁷ Kunsooko u mwana waki Adamu ukiiza ku ukulu waki tata wakwe ni amalaike akwe. Numwene ukakumlipa kia muntu kuligana ni matendo makwe.²⁸ Kulukulu nukumuila akoli akii anii namwimikile ipaa sikaikitoma uukii mpaka kinaikakumuona u mwana waki Adamu kinuiza mu utemi wakwe.

17

¹Ntando mutandatu pembele u Yesu nuasola palumui nunduyo u Petelo , nu Yakobo, numununa, nwasola mpaka kukyanya ya mulima uliipu inee akola.² Nukailwa ntongela yao. usiu wakwe naumiliminta kina mpasu, ni ntila zakwe nazigela zimiliminta kina yeluu.³ Laa, paso napunila u Musa nu Elia naitambula nunduyo.⁴ Petelo nushokelya nu kukumuila u Yesu , shekulu , ingi iza kumwitu ishee kutula paluandu uluu. kina ukilogwa, nikizenga iyanda itatu-- kimui kyako, ni kimui kyaki Musa, ni kimui kyaki Elia.⁵ Itungo kinalutambula, Laa ilunde lyelu naliaimbaa umulule, na laa, nalupunila luli lukulu kupuna kulunde , naluuga, Uyu ingi mwana wane mulogwa namulogeligwe nunduyo. mutegeli umwene.⁶ Amanigwa kinanaigya maso, naagua uundala naaopoka zigi. ⁷Kangi u Yesu nuiza nwatona nu kutambula , ukii wala mulekiyopoka. ⁸Nindio nauka usiu wao kyanya lakini sikaliamuonie muntu kuleka u Yesu ung'ene.⁹ Ni kina itima mumulima, Yesu nwalagilya nutambula , " mulekipunia impola nya ulaii waso mpaka u mwana waki Adamu kinaukiiuka kupuna mwa akii." ¹⁰ Amanigwa akwe namukolya , naitambula, itii nii iandikii itambula kina u Elia ukiiza kuandia?¹¹ Yesu nwashokelya nu kutambula, u Elia ukiiza kulukulu na ukishokya imantu tulu. ¹² Lakini nukumuila inyee, u Elia wakondagya kuiza, lakini sikaliamulingile. badala yakwe namutendela mantu naliatakile enee. iyaso iyo u mwana waki Adamu kinaukiyagigwa mumikono yao. ¹³ Iyo amanigwa nalingaa kina alutambula mpola zaki Yohana mbatisha. ¹⁴ Kinanapika muulundo wa antu, muntu mui numwagana , nutungamya maluu ntongela yakwe, nu kukumuila, ¹⁵ Shekulu umukolelwe umwana wane, kindogolelyo walii ni kitui nu kuyaga zigi. kululo mala kingii ukugua mumoto hau mumazii. ¹⁶ Alinumuletile kwi amanigwa ako , lakini sikanasuums kukumukamya.¹⁷ Yesu nushokelya nutambula, Inyee kileli nasikakisuilile nakyononekile, nikakikala palumui nininye mpaka nalii? nikakiumatilya nininye sunga nalii? muleti ipa pamwane" ¹⁸ Yesu numukenela, ipyepo nalyumupuna. musumbati nukamigwa kupuna itungo lilo. ¹⁹ Kangi amanigwa namwizila u Yesu kuunkunku nu kukumukolya, "kwa nikii sikanakusuma kukumuinga? ²⁰ Yesu nuaila , kunsooko ya usili wani unino. Kulukulu nukumuila , kina mukitula nu usuili sunga unino kina nseke ya mbeu nya haladali, mukishuma kukuila umulima uu, sam kupuna ipa wendeuko, nunduo ukishama na sikaikitula ni kintu kyensi kya kulemeka kumyani. ²¹ [Ambila inkani za mukilili wa 21 " Lakini aina iyii nyi pyepo sikalishumika kupuna, ila ku malompi nu kufunga, sikamakigela muwijuki nauza wa kalii. ²² Imatungo kinaili kili ku Galilaya, Yesu nuaila amanigwa akwe, " Mwana waki Adamu ukiyikwa mumikono nya antu, ²³ Na ikakumuulaga, ni ntando zitatu ukiiuka" amanigwa akwe natula kinshungu zigi. ²⁴ Nindio kinanapika ku kapelinaumu, antu nakusoga ikodi ya nusu mpia namwendela u Petelo nu kutambula , Mbii mwalimu wani uklipa ikodi ya nusu mpia? ²⁵ Nutambula , "iyo" Lakini u Petelo aliwingila mukati munumba, Yesu nwtambuila nu Petelo kwandia nu kuuga , ushiiga yani Simoni? Atemi a unkumbigulu, akupokela ikodi hau ushulu kupuna kwa kwani? kwa ioo naatemile kupuna kwa agenda. ²⁶ Ni matungo u Petelo kinatambuile , "kupuna kwa agenda" Yesu nuaila ,iyo atemiga alegagigwa muulipii. ²⁷ Lakini kulekiza kwatendaa iapunia ushulu atende imilandu, lenda ku bahali, taga indoano, na umisole insii iyo nijile kuandia. Pembele ya kudigula umulomo wakwe, ukiyagana mwaso mpia imui. misole wapele apunia ushulu kunsooko yane nunduwe.

18

¹Tungo lilo lilo amanigwa naaza kwaki Yesu nu kukumuila, " itii wani namukulu muutemi wa kugulu ? ² Yesu numwita mulisha munino, numuika pakati yao, ³ nu kutambula , kulukulu nukumuila , kina muleki yungama nu kutula kina alisha nanino sikamukishuma kuingila muutemi waki mukungile.⁴ Iyo wensi nukitimagya kina mulisha munino, muntu kina nwaso ingi mukulu mutemi wa kugulu. ⁵ Na wensi nukumupokela mulisha munino kulina lyane umpokelile nene. ⁶ Lakini wensi nukusakagya umui katia ya anino iaa nansuilile kutimula, ikitula iza ku muntu nwaso igue kyulu lya kushela litungwe munkingo yakwe, nu kukankanikwa pakati ya bahali.⁷ Ole ku unkumbigulukunsooko ya matungo ma kutakigwa! kululo kutili kumatungo maso kuiza, lakini ole kumwakwe ku muntu uyo mutungo maso mikiiza kunsooko yakwe! ⁸ kina mukono wako hau mugulu wako ukusakilye kutakaa, uteme uutage kulii nunduwe. ingi iza kukiilikila kumwako uwe kuingila kuupanga kutula kutili mukono hau kilema, kukiyla kutagwa mumoto wa kalii na kalii uutile ni mikono tulu hau migulu tulu.⁹ Kina iliso lyako lyikakukutyulia , likule na ulitagee kulii nunduwe. iti iza kukiyla

kumwako uwe wingile ku upangaa ni liso limui, kukiya kutagwa mumoto wa kali na kalii ni miso tulu.¹⁰Lai kina mukizi melaa umui wa anino aso. ku ndogolelyo nukumuila kina kugulu akoli amalalika ao ntondo tulu akulaa usiu waki tata wane nuili kugulu. ¹¹[Ambila inkani nazigiile kina ma mukilili wa 11, "kululo mwana waki Adamu aliwizile kuguna ikyo nalikilimilile" sikalimigile muwijuki nauza wa kalii. ¹²Mushiiga yani? anga muntu utite nkolo gana limui, nu mui wao walimile, mbii sikaukakizileka kyenda ni kyenda nya mumulima nu kuyenda kumuduma umui nulimilile? ¹³Na anga wamuligye, kulukulu nukumuila, ukumulumbilya kukiya ioo kyenda ni kyenda nasikaalimile. ¹⁴Iyo iyo, sika ulowa waki tata wani nwa kugulu kina umui wa anino iaa walimansiile. ¹⁵Kina muntua wako wakukosele, lenda, mulagile ikasolo nikoli katia yako nu mwene kinung'ene mwene. Kina ukakukwigya, ukitula wamushokagya muntua wako. ¹⁶Lakini kina sikaukakukwigya, musole muntua umui hau abili kukiya palumui nunduwe, kunsooko ikopwa ya mashuda abili hau atatu kila lukani lusumile kukaminkiligwa. ¹⁷Nkina anga wamelelye kukumutegela, liile ipolelyo ikintu kyaso, kina wamelelye iyo iyo kukulitegela ipolelyo, basi nwatule kina muntu wa nsii mupunia ushulu. ¹⁸Kulukulu nukumuila, kyensi kyaso namukakukitunga muunkumbigulu nu kugulu kikitungwa. ¹⁹Na kyensi namukakukitungulila munkumbigulu nu kugulu kikitungulwa. ²⁰Kanki nukumuila kunsooko kina antu abili katia yani angaigombye kyanya ya kintu kyensi munkumbigulu nakulilompaa, lyaso tata wane nwa kugulu ukakulitenda. ²¹Kanki u Petelo nuiza nu kumuila u Yesu, "Shekulu, itii yikanga umuntua wane angawatyulye inee numusamile? Anga mala mupungati? ²²Yesu numuila, sikanukukuila mupungati, lakini anga makumi mupungati mala mupungati. ²³Kunsooko iyo utemi wa kugulu ingi sawa nu mutemi nintii nalutakile kujipilya iyalyo kupuna kwa asese akwe. ²⁴Kinanuandia kujipilya iyalyo, musese umui nuletwa kumwakwe nulukumudaya mpia ihumbi kyumi. ²⁵Kululo alimugila kanzila nya kulipaa, shekulu wakwe nulagilya waguligwe, musungu wakwe palumui ni anaa akwe ni kila kintu nalutite, ni malipoo matendeke. ²⁶Iyo musese nugua, nutungama imaluu ntongela yakwe nuuga, shekulu, uwe utule nuwiumatilya palumui ninene, na nikakukulipa kila kintu. ²⁷Iyo u shekulu waki musese uyo, kunsooko nusuumwa zigi nikinishungu, numulekela nu kukumusamila idyeni lyaso. ²⁸Lakini musese nwaso nupuna nu kumukuga umui katia wa asese iaa, nalukumdaya idinali gana. Numuluta, numukaba mukilakala, nu kukumuila, ndipe ikyo nanukukudaya. ²⁹Lakini uyo umusese mua nugua nu kukumupepya zigi, nuuga, utule nu wiumatilya ninene, nikakukulipa. ³⁰Lakini musese uyo nwakuandia nusiita. Badala yakwe, nuenda nu kukumutaga mugeleza, mpaka kinaukakumulipa ikyasu nukumdaya. ³¹Kina naona asese iaa ikyo nalikipunile. nasikitikaa zigi. naiza nu kumuila u shekulu wao kila kintu nalikipunile. ³²Iyo uyo u shekulu wa musese uyo numwita, nu kukumuila, Uwe musese mudobu, alinukusamile uwe idyeni lyane tulu kunsooko alumpepilye zigi. ³³Mbii sikaliu mutakwe kutula ni kinishungu ku musese miako, kina inee nalinukuonile kinishungu uwe? ³⁴Shekulu wakwe nutakaa nu kukuapela kwa ioo agyaa mpaka kinaukilipa ingele tulu naludaigwa. ³⁵Iyo gwa tata wane nwa kugulu kinaukakiatendela, kina kila umui wani sikaukakumusamila umuntua wakwe kupuna munkolo zani"

19

¹Naipunila itungo u Yesu kinanumala inkani zaso, nulega ku Galilaya, nuenda mumimbi ya Yudea ntongela ya mongo wa yoldani. ²Umulundo ukulu naumutyata, nwakamya kuko. ³Mafalisayo namwizila, namugema, namuila, Mbii iti halali nee ku muntu kukumuleka musungu wakwe kunsooko yensi? ⁴Yesu nuashokelya nu kuuga, "sikanamusoma, kina umwene nalumuumbile umuandio alumuumbile mugosha nu mukiima." ⁵Ni kanki nutambula, kunsooko nyaso mugosha ukakumuleka tata wakwe nu nina wakwe nu kukamantana nu mukiima wakwe, nindio abili ikitula mwilii umui? ⁶Iyo sika abili kanki, bali mwilii umui. ikyo nalukikamantanilye u Mukungile, muntu wensi walekekukikamantuula. ⁷Namuila, ino kwanikii u Musa nukulagilya kupunia iluka lya talaka nu kukumuleka? ⁸Nuaila, "ku ukaku wani wa nkolo Musa numugombia kukualeka iakiima anii, lakini kupuna umuandio sikaliyo. ⁹Nukumuila, kunsooko wensi nukakumuleka mukiima wakwe, yisikakutula kunsooko ya ukosi, nu kutoola wingii, utimuile. Nu mugosha nukakumutola mukiima namulekwe utimuile. ¹⁰Amanigwa namuila u Yesu," kina iyo yilii ku mugosha nu mkiima wakwe, sikaizaa kutola." ¹¹Lakini u Yesu nuaila, sika kila muntu usumile kushingila imamanio igaa, bali ingi kuioo du nagombigwe kushingila. ¹²kululo akoli matowashi nalialelwe kupunia munda za nina ao. Na iyo akoli matowashi naliatendwe ni antu. Na akoli matowashi naliitendile matowashi kunsooko ya utemi wa kugulu. Nusumile kushingila mamano igaa nwasingile. ¹³Kangi nuletelwa akyii a alisha anino waikile imikono kyanya yao nu kulompa, lakini amanigwa akwe naakenela. ¹⁴Bali u Yesu nuuga, agombyii alisha nanino, kangi mulekek wagilya kuiza kumwane, kundogolelyo utemi wa kugulu ingii wa antu kina aso. ¹⁵Nunduyo nuika imikono yakwe kyanya yao, nulega paso. ¹⁶Laa muntu umui nuiza kwaki Yesu nu kutambula, "Mwalimu, itii kintu kii kiiza nanumutakwe kutendaa ndigye kutula nu upangaa wa kalii na kalii?" ¹⁷Yesu numuila, kwa nikii unkolya kintu kii nakiiza? Ukolii umui du namukende, lakini kina angutake kuligya upanga, amba ishalia zaki mukungile. ¹⁸Umuntu uyo numukolya, itii shalia nazii? Yesu nutambula, ulekiyulaga, ulekitimula, ulekiia, ulekishudila uulongo, ¹⁹Aheshimu u tata wako nu mau wako, na umulogwe umunapiipi wako kina munkolo yako. ²⁰Muntu uyo numuila, "mantu tulu maso nimaambilile. kyilii nsiilye yani? ²¹Yesu numuila, ' kina ukitaka kutula mukaminkilu, lenda, ugulye yaso nutiite, wapeele iatukaa, ukitula nikilindo kugulu. iyo nzuu untyate. ²²Lakini musumbati nwaso kinanwigya igoo Yesu naliwailile, nulega kukinishungu, kunsooko alusaile nsao ningi. ²³Yesu

nuaila amanigwa akwe, kulukulu nukumuila, ikakuu ku muntu mugolii kuingila mu utemi wa kugulu. ²⁴Kanki nukumuila, itontu ku ngamia kukyila mu mutobo lya sindano, kuleka ku muntu mugolii kuingila mu utemi waki mukungile. ²⁵Amanigwa kinanaigya yaso, nakungualaa zizgi nu kutambula, -nwii gwaa nukigunika?" ²⁶Yesu nualaa nu kutambula, "ku anadamu yaso sikalishumika, lakini kwaki mukungile tulu mishumika" ²⁷Kangi u Petelo nushokelya nu kukumuila, "Laa, kulekile tulu nu kukukutyata uwee. itii kintu kii nakukiligya?" ²⁸Yesu nuaila, kulukulu nukumuila, unwaso nuntyatile inee, mu uleli naupia tungo mwana waki Adamu kinukakikala pii tyengu lya utemi wa ukuligwa wakwe, nininye gaa mkakikala mukyanya ya matengu kyumi na ibilii ya muutemi, kukiahukumu makabila kyumi na mabilii ma Isilaeli. ²⁹Kila umui wani nulekile inumba, musumbati, munanso, tata, mau, alisha, anga mugunda kunsooko yane, ukishingila mala gananu kushala upanga wa kalii na kalii. ³⁰Lakini ingii nakuandia ino, ikitula ampelo, nina ampelo ikitula akuandia.

20

¹Kundogolelyo utemi wa kugulu wimpyanile nu mukola mugunda, nalulaile dau nuandila kukiajili ituma mulimo mumugunda wakwe wa mizabibu. ²Pembele kina natula igombagya niituma mulimo dinali imui kulutondo, nuatuma kuyenda ku mugunda wakwe wa mizabibu. ³Nuenda kanki pembele ya matungo manii itii nuaona iituma mulimo ingii imikile bila mulimo mu luandi lwa soko. ⁴Nuaila, inyee gaa, longolii mumugunda wa mizabibu, na kyensi naki halali nikakumupela, Iyo naenda kituma mulimo. ⁵Nwenda kanki pembele ya matungo mutandatu ni kanki mutungu lya keenda, natenda iyo. ⁶Mala yingi kanki zii tungo lya kyumi nalimui, nwenda nwiagana antu ingii imikile bila mulimo. nuaila, "kwa niki mwimikile ipa bila mulimo wensi kulutondo luzima?" ⁷Namuila, kunsooko kutilii muntu wensi nwakukuajili. Nuaila, inyee nininye gaa longoli mumugunda wa mizabibu. ⁸Matungo ma mpindi kinaupika, mukola mugunda wa mizabibu numuila umwimili wakwe, aitee iituma mulimo apele imishala, kwa kuyandia nu nwa mpelo hadi nwa kuandia. ⁹Kinanaaza ioo naliaajiliwe mtungo lya saa kyumi na limui, kila umui wao nusingila dinali. ¹⁰Kinanaaza ituma mulimo akwandia, aliasigile kina ikishingila kukiylilila, lakini nasingila gaa kila umui dinali mui kila muntu. ¹¹Pembele kina nasingila imalipo mao, naikumusokya mukola mugunda. ¹²Nauga, ia ituma mulimo ampelo atumie tungo limui du kukituma umulimo, lakini waliganilya nindishe, ishee kukenkile imiligo kulutondo luzima nu kupia nu upiu". ¹³Lakini mukola mugunda nushokelya nu kuuga ku mui wao, musua mua, sikantendile kalukani lubii. Mbii! sikazakwigombiye ni nene ku dinali mui? ¹⁴Singila ikyo naki halali yako na wende iyako. Ingi ulumbi wane kukiapela iaa ituma mulimo naliaajiliwe impello sawa sawa nunduwe. ¹⁵Mbii! sika haki kumwane kutenda ikyo nantakile ni nsao zane? hau liso lyako ingi dobu kunsooko ine nu mukende? ¹⁶Iyo nwa mpelo ukitula wa kuandia nu nwa kuandia ukitula wa mpelo" ¹⁷Yesu kinali unankila kuyuka ku Yelusalemu, aliwasolile amanigwa akwe kyumi na abli pampelo, nu munzila nuaila, ¹⁸Laa kuukilile ku Yelusalemu, nu mwana waki Adamu ukiyikwa mumikono ya akulu amakuhani ni andikii. Ikakumuhukumu nkia ¹⁹na ikakumupunia kwi antu ansii amutanile, kukumutama nu kukumusulubisha. Lakni ku ntongo zitatu ukiuka. ²⁰Kangi unina wa anaa aki Zebedayo nuiza kwaki Yesu ni anaa akwe. Nutungama imaluu ntongela yakwe nu kukumulompa kintu kupuna kumwakwe. ²¹Yesu numuila, utakile yani?" ²²Numuila, Lagilya kina iaa anaa anee abili ikalanse, umui mukono wako wa kundiilo nu umui mukono wako wa kunkigi mu utemi wako" ²³Lakini u Yesu nushokelya nuuga, sikawizii ikyo nukukilompa. Mbii! usumile kukikopela ikikombe nanikakukopela?" namuila, "kusumile" ²⁴Nuaila, kikombe kyane tyunu mukakukikopela. lakini kukikala mukono wane wa kundiilo nu mukono wane wa kunkigi sika mulimo wane kukumupela, lakini kwa ioo nakondaa kujipiligwa nu Tata wane." ²⁵Amanigwa ingii kyumi kinanaigya yaso, natulakinishungu zigi ni ndio antua abili. ²⁶Lakini u Yesu aliwaitile umwene nu kukuaila, "Mulingile ya kina atemi a nsii akuatumba, ni akulu ao akutimilagya ukulu kyanya yao. ²⁷Lakini ilekitula iyo kumwani. Badala yakwe, wensi nukitaka kutula mukulu kupuna mumwani lazima watule mwitumi wani. ²⁸Na nukitula wa kuandia kupuna mumwani lazima watule mwitumi wani. ²⁹Kina iyo mwana waki Adamu sikaliwizile kutumikilwa, bali kutumika, nu kupuna upanga wakwe kutula muguni kwa naingii. ³⁰Matungo kinaliipuna ku yeliko, umulundo ukulu naumtyata. ³¹Naaona apoku abili ikalansile kumpelo ya balabala. kinanaigya kina u Yesu alukyila, naitunta nukutambula, shekulu, mwana waki Daudi, ukukolelwe". ³²Lakini umulundo nawakenela, nu kukuaila tulyii. angaiyo, iene naitunta kukiylilila nu ktambula, " shekulu mwana waki Daudi, ukukolelwe, ³³Kangi Yesu aliwimikile nwaita nu kukuakolya, mutakile numutendele yani? ³⁴Namuila, "Shekulu kina imiso miiitu malanguligwe" ³⁵Basi u Yesu, nutula mulutwe ni kinishungu, numatona imiso mao, iyo papo, nasingila usumi wakulaa, namutyata.

21

¹Yesu ni amanigwa akwe napika piipi ni Yelusalemu na naenda mpaka ku Bethfage, mu mulima mizeituni, Kangi u Yesu nuatuma amanigwa abili, ²nuaila "lendi mukisali nakityatilile, mala kamui mukakimyagana ndogui ntungwe paso, nu mwanandogui palumui nunduyo. atungulii nu kukualeta kumwane. ³Kina muntu wensi anga wamuile kyensi kuhusu lyaso, muuge, Shekulu waasiilye, nu muntu nwaso mala kamui ukakumugombya mwiize palumui nindio. ⁴Ikintu ikii alikipunile ingi ikyo nalitambulwe kukiylila kwaki nuaila, ⁵Ailee ananso sayuni, laa, mtuemi wako upolokile kumwani, mkendegelu na uminankile ndogui, nu mwana ndogui mugosha, mwana ndogui mutakata. ⁶Kangi amanigwa nalega nukutenda kina Yesu aliwalagilye. ⁷Namileta indogui nu mwanandogui, nu kuyika intila zao mukyanya yao, nu Yesu nduyo nukalansa paso. ⁸Ingii mumulundo naanzalilya intila zao munzila, ni iaa natema imatambi kupuna mu makota nu kuyanazililya mubalabala. ⁹Umulundo naiutongile Yesu ni ndio naliumpyatile naitunta induli, natambula, "Hosana kwaki

mwana waki Daudi! ingi mukembetwanujile kulina lyaki Shekulu. Hosana kyanya kukiylilila" ¹⁰Yesu kinanupika ku Yelusalemu, kisali kyensi nakuyitumba nu kutambula,"uyu itii wani? ¹¹"umulundo naushokelya, uyu nabii yesu, kupuna ku Nazaleti"¹²Kangi Yesu nuingila muwitekelo waki mukungile. nuainga kunzii tulu naliigula nu kugulya muwitekelo.gaa nugalagalya imeza za akaanaia a mpia ni matengu maa agulya nkunda. ¹³Nuaila , "Yandikwe, "Numba yane ikiyitwa numba ya malompi, lakini inyee mwamitendaa lyulu lya alegelanya." ¹⁴Kangi apoku ni alema namwizila muwitekelo, nunduyo nuakamya. ¹⁵Lakini imatungo amakuhani ni andikii kinanaona isembo naitendekile, ni kinaaigya alisha ikua kilanga muwitekelo nu ktambula , "Hosana kwaki mwana waki Daudi" naambwa nikuo. ¹⁶Namuila, wigagya ikyo nakitambulwa ni antu iaa? Yesu nuaila " ee"lakini kilimukae kushoma, kupuna ku milomo ya alisha ni alisha natakata nakonkaa mutite utetembwa naukamilikile? ¹⁷Kangi Yesu nwalekaa nu kuyenda kunzii ya kisali kya Bethania nu kugona kuko.¹⁸Idau kinalushoka mukisalii, alitite nzala. ¹⁹Nuona kota mpelompelo ya balabala. nulyagana, lakini sikanukuga kintu kyanya yakwe ila maluka. nuuila, ilekitula ni nkali kumwako kaikalii kanki."na mala iyoikota lyaso nalinyaala. ²⁰Amanigwa kinanaona, nakulilwa nu kutambula , yatulaili ikota lyanyaala mala kamui?" ²¹Yesu nushokelya nu kukuaila,kulukulu nukumuila, kina mukitula nu usuili ni bila woa,sikamukitenda ikyo nakitendekile kukuota lyaso du, lakini mukauila anga uo mulima, usolwe winditagwa ku bahali, na ikitendeka ²²Kyensi namukilompa kusala, kunumusule mukishingila'.²³Yesu kinanupika muwitekelo, akulu a makuhani ni anampala a antu namwizila matungo kinalumana nu kukumukolya, "itii kumamulaka kii utenda imantu igaa? na itii wani ukupiile imamulaka igaa? ²⁴Yesu nushokelya nu kukuaila, ninene kanki nikakumukolya ikolyo limui. kina mukimbwila , ninene iyo iyo nikamuila iti kumamulaka kii nitenda mantu igaa.²⁵Ubatisha waki Yohana-- aliupunile pii, kugulu hau kwa antu"? naikilitilya enee, naitambula, angakuuge , aliupunile kugulu, ukakukuila, kwa niki sikanamunsuila? ²⁶Lakini angakuuge, aliupunile kwi antu, kukiaopoka anamukutano, kunsooko tulu akumuona u Yohana kina nabii" ²⁷Iyo namushokelya u Yesu nu kutambula , "sikakwizii" nuaila gaa, "wala ninene sikanikakumuila itii kwa mamulaka kii nitendaa imantu igaa.²⁸Lakini mushiiga yani? muntu nutite anaa abili. nuenda kumui na kukumuila, mwana wane, longola witume mulimo mumugunda wa mizabibu ²⁹ntenda. mwana nuiza nu kuambula , sikanienenda,Lakini pembele nukaila imasigo makwe nwenda. ³⁰Nu muntu uyo nwenda ku mwana wa kabili nu kutambula kintu kikyo kikyo. mwana uyu nushookelya nu kutambula, nikyenda, Shekulu, lkini sikanwenda.³¹Nwii kati ya anaa nabili nalutendile matakwa maki tata wakwe? natambula, "mwana nwa kuandia."Yesu nuaila , kulukulu nukumuila , isoga ushulu na akosi ikingila mu utemi wa kugulu kabla yani kuingila. ³²Kundogolelyo u Yohana aliwizile kumwani kunzila nangoloku, lakini sikanamumusula, matungo asoga ushulu ni akosi aliamusuilile. ³³Tegeli impyani yingii. alukoli muntu, muntu nutite yeneo kyulu lya nsii. alupandile mizabibu, nuikitiila lukinga, nuzipya nikiseme kya kushemela divai, nuzenga ni kianda kya alindili, nulikodisha kwa atunza zabibu. Kangi nwenda nsii yingii. ³⁴Matungo ma maimbula ma zabibu kina naupipika, nuatuma akyii aitumi kwa alimi a zabibukushola mizabibu yakwe.³⁵Lakini alimi a zabibu naasola itumi akwe,namukua umui, namuulaga umua, na mukua umui kwa mague. ³⁶Kumala ya nzia , mukola nuatuma itumi ingii, ingi kukiyla ioo akuandia, lakini alimi a mizabibu naatendela iiyo iyo. ³⁷Pembele paso shekulu nwaso nutuma kumwao mwana wakwe, nutambula, "ikakumuheshimu umwana wane".³⁸Lakini ailimi a mizabibu kina namuona musumbati nwaso, naiila,'uyu ingi musalii, nzui, kumuulage kusole usali. ³⁹Iyo namusola, namutaga kunzi ya mugunda wa mizabibu nu kukumuulaga. ⁴⁰Mbii mukola mugunda wa mizabibu kinaukiiza,ukakwatenda yani limi a mizabibu?" ⁴¹Namuila,"Ukakiaono aso antu adobu kunzila nya utaki kukiylilila, na kangi ukakuukodisha umugunda wa mizabibu kwa alimi ingii a mizabibu, antu naikilipa kunsooko ya mizabibu nikiyila."⁴²Yesu nuaila, sikanamusoma mu mandikwa, 'igue nalialisitile iantu lyaza gue kyulu lya yukii. ilii alilipunile kwaki Shekulu, na yukukukulilya mumiso miitu?⁴³Iyo nukumuila , utemi wa kugulu waki Mukungile ukishololwa kupna kumwani nu kupegwa nsii nikelile inkali zakwe. ⁴⁴Wensi nukigua kyanya yi gue lyaso ukiunwa ipandeipande. lakini ku wensi nalikakumuguila,likakumusia"⁴⁵Akulu amakuhani ni Mafalisayo kina naigya impyani yakwe, naona kina ukiatambulilya enee. ⁴⁶Lakini kila kinaikitaka kugolola mikono kukiyaanya yakwe, naopoka anamukutano, kunsooko antu aliamulaile zii nabii.

22

¹Shekulu nzua aliwitambulile nindio kangi kumpya nuuga , ²Utemi wakugulu wimpyanile numutemi naluzipilile sikunkulu nya winga wa mwana wakue. ³Nualagilya iituma milimo akue kukiasugamila naalianue kuiza kusikunkulu nya winga ,ipagua sikanazaa.⁴Umutemi nualagilya kangi iituma iingi ,nuuga .ailii tulu nalianue,laii,nzipilile indiaa.nzagamba nintokota zane nangu zasinzagwa,ni mantu tulu makondaa ,nzui kusikunkulu nya winga.⁵ipagua iantu aso sikaliambilile kumoo uwanua wakue .iia nashoka mumigunda inyao ,naingii naashoka mukyali wao wausuluja. ⁶Iiia naaukilya iitumi aki mutemi naakolya nsoni nukukuaulaga. ⁷Umutemi nutakaa, nualagilyaa iamumbi lyakue,nuaulaga ioo aulagani nukukukilimansilya ikisali kyao kumoto.⁸kangi nuailaa iitumii akue uwinga wakondaa ipaa naalikue sikaijipile. ⁹Kululo longoli mumisambi nya nzila nankulu,anii antu ingii kinaikishumika azee kusikunkulu nya winga. ¹⁰Itumii naalongola kunzila nankulu nukukiasugamila iantu tulu naliaonie , nakende ni naabii.kululo inumba nya winga nijulaa agenda.¹¹Kina umutemi nuingila kukualaa agenda ,numuona muntu mui sikalujalile kijalo kya winga. ¹²Umutemu numukolia ,musuamua, azawingile imbii muni mukatii kuna umugila intiila ya winga, umuntu nuasio sikanushokelya kyensi.¹³papo mutemi nuailaa iitumi akue , mutungi umuntu uyu imikono nimigulu mumutage kunzii mukitii, ukuaso kukoo ikitula suka nukushia mino. ¹⁴Kunsooko antu ingii iytua , iasagulua akyii.¹⁵Iyogua Iapalisayo naalega nukukigombia kina ikakumuguila unzua munkani zakue umwene. ¹⁶Iyoo naalagilya iamanigua aoo palumui ni

ahelode. namuila unzua ,mwalmuu , kulingile kina uwee wimuntu wakulukulu, kangi umania inkani zaki mukungile kukulukulu. sikulaile nuusokia wa muntu wingii nasikaugila upendeleli kwia antu. ¹⁷Kululo kuile ushiiga yani, Apa taine ikishalia kulyipa kwaki kaisali angasikaiyo. ¹⁸unzuaalulingile uolu uwao nukuuga kwaniki mngemaa , inye akinilii. ¹⁹Ndagilii impia nazukutumika kulipila ikodi. iyogua namuletela idinali. ²⁰Unzua nuakolia , kyelu nilina ilii yakwani. ²¹Namumshokelia,yakikaisali,iyoo unzua nuailaa, mpelii ukaisali iuntu nayakue ni yaki mukungile mpelii mukungile. ²²Kinanaigya iyaso nakunguala.namuleka naukaa iyao. ²³Ulutondo luaso imasadukayo akyii aliizile kwaki nzua ,ioo nakuuga kina kutilii kawiukii waakii. Naamkolya , ²⁴Naiyuga , mwalmu, musa nuuga ,anga muntu ukiile sikulelile kaana,umuntua wamusale umusungu nuaso wamupele umwana kwaki muntua wakue. ²⁵Aliakolii antua mupungatii.nwakuandia alutolile nutula wakia sikulelile kaa anaa.Numulekela musungu umuntua. ²⁶Kangi muntua nwakabili nduyo nutenda iyoioyo, kangi nunwa katatu,naitula iyoo sunga ninduyo nwa mupungatii. ²⁷kina natula atendaa yaso tulu, umusungu uyoo numwene nukia. ²⁸ipagua kuwiuki umusungu nwaso ukitula mukima wakwani kuantua aso mupungatii .kunsooko tulu aliamutolile. ²⁹Unzua nuashokelya nuailaa , mutyulia , kunsooko sikamwizii mandikua ni ngulu zaki mukungile. ³⁰Kunsooko kuwiuki, antu sikaakutola nukutolwa .ibadala yakue antu kulaa kina amalaika ukoo kugulu. ³¹Ilagua kuwiukii waakii, kyili musome ikyo mukungile nalukiugile kumwanii, nuigaa, ³²Inee nii mukungile waki Ibulaimu , mukungile wki Isaka, nu mukungile waki Yakobo,mukungile sika mukungile waakii, ilagua mukungile wanaapanga. ³³Itungo umwilundo kinanaigya ilii. nakungualaa imamanigua makue. ³⁴Iaa palisayo kinaigya kina unzua wamumagyaa iamasadukuyo, nailinga enee akola palumui . ³⁵Umui wao, nui mwanashalia , numukolia ishwali kukumugema. ³⁶Mwalimu, itii lyagilio kii ni kulu kukila tulu mushalia. ³⁷Unzua nushokelia , lazima umulogue ushekulu kumoo waako tulu, nukunkolo yaako tulu, ni masala maako tulu ³⁸,Ilii lyalii lyagilio nikulu lyakuandia. ³⁹Ninyakabili impyanile ni nyaso, lazima umulogue umunapiipi waakokina iyo nakulawilogilue uwee. ⁴⁰Shalia tulu ni alotelia atumbile malagilio maga namabili. ⁴¹Iaa mafalisayo kinakilii ilundilile palumui ,unzua nuakolia ishwali . ⁴²Nuuga itii mushiigs yani mukyanya yaki nzua.umwene mwana wakwani. nienee namushokelia , ingii mwana waki Daudi. ⁴³Unzua nuashokelia ,itii kunamuna kii u Daudi ku muau ukumwita shekulu, nuuga, ⁴⁴Shekulu alumuilile shekulu wane , kaa umukono wane wakigosha, mpaka kinanikakiatenda iana ulugu ako aikue pansi yamigulu yako. ⁴⁵Kina u Daudi ukumwita kilisito shekulu itulai ukitulamwana wakue. ⁴⁶Kutilii nalusumile kushokelia lukani kangi, nakutilii nalugemile kangi kukumukolia imaswali mingi kupuna ulutondo lulo nukulongoleka.

23

¹pembele nuuga nuwingi wa antu ni amanigua akue nuuga, ²Iandikii ni afalisayo ikalile itengu lyaki musa. ³Kululo kyensi nailagilya kutenda, tendii kunu imukiapenunkula.mukiziyiga intndo zao,kunsooko akuuga mantu nakakaatendile. ⁴Kulukulu, ienee akutunga imiligo namikaku kukuikenka, akiakenkagia antu kumaiga mao. ilagua ioo enee sikaakusunta ninga uluala kukenka. ⁵Imatendo mao tulu , akimatenda gale alawe niantu . kunsooko ienee akugalimpagia masandiko mao akongelagia ukulu wa mapindp ma ntila zao. ⁶Ioo kulaalugue kukila .mumatumpi makifahali mu sikukunkulu nu matengu maishima mukatii ya kintengeli . ⁷Nukuugigua kuishima mumatumpii mamu soko , nukuyitwa amwalimu ni antu. ⁸Inie sikamujipile kuyitua amwalimu, kunsooko mutite mwalimu umui, nininye tulu mukintua . ⁹Muleke kumwita muntu wensi ipaa minaunkumbigulu . ¹⁰Kangi mulekiziyitua amwalimu, kunsooko mutiite umwalimu umui du, unzua. ¹¹Namukulu katia yani ukitula mwitumi wani. wensi nukinansula ukitimigua. ¹²Nu wensi nukakitimya ukinansulwa. ¹³Ipaa inye andiki nia palisayo, akinili mukiatungilia antu utemi wa kugulu. inye sikamusumile kuingila, nikangi sikamukiagombia kutendaa yaso. ¹⁴Muambile umukilili wa 14 sikaugelile mukijikijuki na tazuu kya kali. ijukijuki iia yukongelagia mukilili wau baada ya mukilili wa 12 .Mukilili wa 14 inye andiki nia palisayoakinili,kululo mukiamila iajane. ¹⁵Ipaa inye andiki nia palisayo , akinili muputa kutyumbi mubahali nu kupika kukumutenda muntu umui nusuilile igo namukimamania, nikina ukutula kina inye, mutenda kaubili mwana wa kujehanamu kina mwiili. ¹⁶Olee wani atongeli apoku , inye namukuuga, wensi nukulapa mupyolelio , watungua nikilapo kyakue. ¹⁷Inye apoku mwanaulu, nakyii nakikulu kuleka kyingi,izahabu angaa poyolelio naliikile uwakifu izahabu kwaki mukungile. ¹⁸nu wensi nukulapa kwaku polelio sika kintu. ninukula kwa shongelyo nalyili kyanya yakue ,mtungue nikilapo kyakue. ¹⁹Inye antu namwapoku ,kyii nakikulu kuleka nakingi ,shongelyo anga pitekelo nalyukuika uwakifu masongelyo namipunigua kwaki mukungile. ²⁰Kululo, umwene nukulapa kwa kutekelo ukulapa kuio nuku intu tulu nayili kyanya yakue. ²¹Numwene nukulapa kwaku tekelo ,ukulapa kulilo nu kumwakuenukikala mukati yakue. ²²Numwene nukulapa kwakugulu ,ukulapa mutengu lya malago ma mukungile nu mwene nukikala kyanya yakue. ²³Olee wani, andikii nia palisayo,akinili, kunsooko mukulipa masongelyo kwa bizali munaanaa numushisha, mukuleki mantu maluto ma shalia haki usamili,nu usuili. iga yimjipilee imwatenda ,na sikakuleka namingi bila kukumatimilya. ²⁴Inye atongeli apoku, inye namukusuza ing'unui ninino ninino kangi namumila ingamia. ²⁵olee wani, andikii nia palisayo, akinilii, kunsooko muyogia kunzii iikombe ni kunzii ya sahani ,kangi mukatii ijuile ukapwa nu uula usagia. ²⁶Inye Apalisayo namwapoku elie kuandia mukatii mukikombe nu mukatii musahani ,iyo kuupande wa kunzii nduo utle weluu. ²⁷Olee wani, aandiki nia Apalisayo, akinilii, kunsooko mwimpyanile nii ibila naipandwe ishokaa, iyo kunzii ikigela izaa, alali mukatii ijuile imakupa maakii nikila kintu nakidobu. ²⁸Iyo gua nininye kunzii mukigela mwanahalali ntongela ya antu,iyogua mukatii mujile uukinili na ulegelanya. ²⁹Olee wni, andikii nia Apalisayo,akinilani, kunsooko munzenga ibiila ya aloti nukukuijipilia ibiila yanahalali. ³⁰Inye mwiuga, kina angalikukyale intondo zaa atata itu, sikalikutula kwasangili palumui nindio kuita imigali ya alooti. ³¹kululo mukishudila uninye kina inye mwiana aaso naliaulagile ialoti. ³²Kangi inye mukukaminkilagila

nukukijulia uluandi nalujipile imilandu ya tata anii.³³Inyee nzoka, anaa aipilibao ,kinambii mukitalama uulimansilia wakuagigua.³⁴Kululo, lai, nikiagilia kumwani ialoti, antu natite masala,ni andikii.akei ao naipunilie nukukuaagia.ni akeio ao mukakiatama mukati mukintengeli kyani nukukuainga kupuna mukisali kimui kuyuka nikia. ³⁵Imatokeo kuninya yani ikipunila migali tulu yaanahaki nalimitue muunkumbigulu, kuyandia imigali nyaki Habili munahaki mpaka kumigali yaki Zakaliambulisha waki Balakia, nalimumuulagile katia yapaweluu nu kuwitekeleli. ³⁶Kulukulu, nukumuila, imantu igaa tulu mikakimaligia ikilelua ikii.³⁷Yelusalemu,Yelusalemu, uwee nukiaulaga ialoti nukukuakua imague ioo nalialagiligie kumwako, mala kanga naniailingile iana ako palumui kina nkuku nyukuilingaa iana nkuku akue munsilili mumbaa zakue, nisho sikalugombile. ³⁸Laa, inumba yako yasagaa mpoletu. ³⁹Ninene nukukuila , kuyandia itungo ilii nukulongoleka sikukimona, kangii kinaukitambula, wakembetagua umwene nupolokile kulina lyaki shekulu.

24

¹Unzua nupuna kuwitekelo nukulongola kinaulunji. iamanigua akue namwagana namulagila inumba zawitekili. ²Kululo nashokelia nuailaa ipaa sikamuaonniene imantu iga tulu, kulukulu nukumuila kutilii igue nalikishaga kukyanya yalia kuleka kugumulua.³Kinawili mumulima wamizeituni, iamanigwa akue naamwagana unkunku nukutambula, kuile,imantu iga mikipunila nalii kintu kii kikitula yukii lyakwiza uwee nu mpeleleko nya ukumbigulu. ⁴Shekulu nuashokelia nukukuaila, tulii mulike kisakisa mulekizipugamulua. ⁵Kunsooko ingii ikiiza kulina lyane .ikiuga, ni nene kilisito , kangii ikakumugomola.⁶Mkiigia mbita ni mpola za mbita. lai mulekizitula nuoa, kunsooko imantu igaa ingii makupunila, ilagua impelo iyo kakilii. ⁷kunsooko insii ikiyuka kunsii yingi , nu utemi kuu utemi wingii, ikitula nzalaa ni nsii kukikima munandi ningii. ⁸Ipagua imantu igaa tulu ingi muandio du wa uwai wa kitunguila.⁹Iyoo gua ikakumupunia kunsooko ya wagigua nu kaulaga .mukiypilua ninsii tulu kunsooko yalina lyanee. ¹⁰Iyogua ingii ikikukumpa nukupalansana nukukiipilua enee kwa enee. ¹¹Ialoti ingii aulongo ikipunila nu kukiakonga ingii.¹²Kunsooko uuolu ukiongeleka, ulowa waingi ukipola. ¹³Ilagua nukakiumatilia sunga impelo , ukigunua. ¹⁴Uu utanantya wa utemi ukitanantigua muunkumbigulu tulu kuushuda kunsii tulu na kangii mpelo iyo ikipika.¹⁵Kululo, kinamukiona iyipilo lya wononi, nalitambulue nu muloti u Danieli lyimikile paluandi naluelu [nukusoma nwalinge], ¹⁶Ioo naakoli ku yuda amankile kumulima. ¹⁷Nu nduyo nuili kukyanya yanumba sikushuma kutima pansii kushola kintu tulukyensi kupuna mukati yanumba yakue, ¹⁸Nunduyo nuili kumugunda walekishoka kushola ikijalo kyakue.¹⁹Ipaa olee waoo naatite umwana nindio naionkia muntongo zaso. ²⁰Lompilii nukumanka kumyani kuleki ilekitula matungo mampepo, sikalutondo lua kitekela. ²¹Kululo ikitula lwago lukulu, kiliitule kupuna imuandio wakuumbua uunkumbigulu mpaki tungo ilii na sikaiktula ikoli kangii. ²²kina intondo zaso angalizilekikupinkigua ,kutilii najiligunika. ilagua kunsooko yaasagulua, ntongo zaso zikikupinkigua. ²³Kangii angaitule muntu wensi ukakumuila laii, kilisito ukoli ipaa anga , kilisito ukoli ipoo,mulekishuila inkani zaso. ²⁴Kunsooko akilisito aulongo ni aloti aulongo ikiiza nukulagila imiena mikulu nikisembo, kukiagomola, kina angaliishumike nukuasagulua. ²⁵Laii namusugulaa kina kyilii imantu maso kupunila. ²⁶Kululo ,kina ikakumuila ,ikilisito ukoli kubalangu, mulekienda kwaso kubalangu.hamwi, Lai ,ukoli mukati munumba , mulekishuila inkani zaso. ²⁷Kina iyoo inkua nyukumilika kupunila kukilima nu kuyelya mpaka kumweli, iyo ikitula kupoloka kwaki mwana nwali Adamu. ²⁸Tulupensi kina ukoli umuzoga , ukwaso kuko imbesi kinazikilunda.²⁹ilagua kina nalukila uluago lukulu lwa ntongo izoo, ijua likiyikilua ikiti, umweli sikaukipunia kawelu wakue, insonda zikigua kupuna kugulu , ni ngulu za kugulu zikishungusikaa. ³⁰papo umwana waki mwana wa Adamu ikakigelela kugulu, ni makabila tulu ma muunkumbigulu ikilila. ikakumuona umwana waki Adamu ukipoloka nimalunde ma kugulu kungulu nu welu ukulu. ³¹Ukakilagilya iamalaika akue kululi nalukulu lwa mpilimbi, nindio ikakiilinga palumui niasangulua akue kupuna nandii zinii za unkumbigulu. kupuna mpeleleko imui nyigulu mpaka ninzia. ³²Imanii ishomo kupunila mukyota lya mutini. kina du ityambi kinalisonge nukupunia imasanzii iyaso kipasu kyegela. ³³Kululo ,kina mukiona imantu igaa tulu, yumujipile kumana kina wegela , piipi numalango. ³⁴Kulukulu nukumuila, ikileli ikii sikakikiligila , mpakadu imantu tulu igaa mikitula mapunila. ³⁵Igulu ni nsii zikikilaa,ilagua inkani zane sikazikikilaa kalutondo. ³⁶Kululo ulutondo ulo nitungo kutili muntu nulingile, atania malaika akugulu, wala umwana , balii utata ung'ene mwene. ³⁷Kina iyo kinaliitulile kuntongo zaki Nuhu , iyoo ikitula kuiza kwaki mwana waki Adamu. ³⁸Kunsooko pantondo zaso kinalikili ikinuenue antu aliakulia nukukopa, naitola nukutolwa mpakaa ulutondo ulo u Nuhu naliwingile mupango. ³⁹Na sikalialingile kintu kyensi mpakaa ikinuenue kinanakyiza nukukuakenka tulu - iyoo kina ikitulaa kuiza kwaki mwana waki Adamu. ⁴⁰Iyoo antu abili ikitula ilii kumugunda- umui ukisholua ,na mui ukilekwa kunuma. ⁴¹Asungu abili ikitula ishia palumui - umui ukisholua , nu mui ukishagaa. ⁴²Kululo , mtulu nikilao kunsooko sikamwizii ikalutondo kii uluaso nukiiiza ushekulu wani. ⁴³Ipaa mulinge kina , ushekulu mukola kaa angamane matungo kii umwii azujile, alujilikesha na sikalugomba inumba yakue kuingililua . ⁴⁴Kululo , yumujipile kutula mwakondaa, kunsooko umwana waki Adamu ukiiza kumatungo nasikamutumbile. ⁴⁵Iyogua wani namusuili, musese nutite masala , unuaso ushekulu wakue umupile utemi kyaya ya nailii munumba yakue, wapele indiakumatungo namazaa. ⁴⁶Mukembetwe umwitumii nuaso,unuaso ushekulu wakue ukakumwagana utenda yaso itungo kina ukiiza. ⁴⁷Kulukulu nukumuila shekulu ukakumuika kyanya mukila ikintu nakyakue. ⁴⁸Ilagua kina umusese namubii angawaage munkolo yakue, shekulu wane watinagya , ⁴⁹wandie nukiakua iitumi akue , kangii walie nukugala intulu, ⁵⁰Shekulu wa musese nuaso ukiiza katia lutondo nasikalutumbilue , nu matungo nasikaumalingile . ⁵¹Shekulu wakue ukakumutema nandii zibilii nukukumuika mu lyoma limui kiligania ni akinilii kinaiktula nisuka nu kushia mino.

¹Papo utemi wa kugulu ukakimpyanigua ni ananso kyumi naliasolile intala zao nu kulega kuyenda kukumupokela umutizila namugosha . ²Atano katia so alianaulu atano iia aliatite masala. ³Ananso naanaulu kinaaliasolile intala zao sikaliasolile makuta mensi. ⁴Iyogua ananso natiite masala aliasolile isheme naitite makuta palumui nintala zao. ⁵Imatungo kina umutizila namugosha nutinia kupika ,tulu naambua nindolonatula agonaa. ⁶ilagua imatungo mautiku wamananee mwano aliukolii . lai, umutizila namugosha,punii kunzii mumusingile. ⁷Papo ananso aso naalaia tulu nukuyakilia intala zao . ⁸Ioo naanaulu naaila ioo na amasala , mukupele luandi lua makuta mani kunsooko intala ziitu zidiba. ⁹Ioo namasala naashokelia nukukuaika sikamikakukupikia ishe nininye, kululo lendii kuagulia mwigulilie ingele yanii. ¹⁰Kina alienda kugula, umutizila namugosha nupika natulu naliakondaa naenda numwene musikunkulu nya winga, nu mulango naugalilua. ¹¹Pembele ioo ananso naingi iyo napika nu kuyuga , shekulu,shekulu, kuguile. ¹²Ilagua nuashokelia nukuuga, ikulukulu nukumuila ,ine sikanumwizii. ¹³Kululo laii, kunsooko sikamwizii ulutondo ni matungo. ¹⁴Kunsooko iliganilile nu muntu nalutakile kuyuka kunsii yingi. Aliwaitile asese akue nu kukiapela ugolii wakue. ¹⁵Umui wao numpela matundu matano ,umua numupela mabili, numua uyo numpela tundu limui . kila umui alupokelile ingele kuligananu usumi wakue , nu muntu uyo nulega nuenda zakue. ¹⁶Pipii uyo nalupokelile matundu matano aliwendile nuikila , nukulelisha matundu mingi matano. ¹⁷Iyoiyo nunduyo nalupokelile matundu zibili , nulelisha zingi zibili. ¹⁸Ilagua umusese nalupolelile itundu limui ,nuenda uluakue , nusimba ikombo pansii numipusila impia nyaki shekulu wakue. ¹⁹Ni pembele matungo malipu, shekulu nua asese aso nushoka nuzipilia maalio nindio . ²⁰Umusese uyo nalupokelile imatundu matano nuiza nuleta matundu matano nimia, nuuga shekulu alumpile matundu mtano laa nakuga zingi zitano. ²¹Shekulu wakue numuila , kulaa ,musese muzaa namusuli, watula umusuili kuintu nainino.Nikakukupela uukulukyanya yaintu ingii. ingila mu ulumbi waki shekulu wako. ²²musese nalupokelile matundu mabili nuiza nuuga, shekulu alumpile matundu mabili . laa, nakuga zingi zibili , ²³Shekulu wakue numuila ,kulaa, musese muzaa numusuili watula umusuili kuintu naikei. nikkukupela uukulu kyanya yaintu ingi. ingila mu ulumbi waki shekulu wako. ²⁴Pembele musese nalupokelile itundu limui nuiza nukuuga shekulu niizi kina uwe wimuntu umutaki. ukukala nuluandi kina sikaupandile ukuimbula nuluandi nasikawitile. ²⁵Inee nanopoka, nanenda uluane nampisa itundu lyako muulongo.laa utite ipaa yoo nali yako. ²⁶Ushokulu wakue numushokelia nuuga ,uwe umusese nambii kangi umukata , aluwizii kina nukukalaa uluandi nasikapandile nu kuyimbula luandi nakanitile. ²⁷Kululo aliyukujipile kukiapela impia yane antu aku benki, imatungo ma kushokia kumwane alinijilipokela iyo nyane palumui ninandelisigue. ²⁸Kululo gua mulegelyii impia nyaso mupeli uyo musese nutite impia kyumi. ²⁹Kila muntu nutite ,ukiongeligua nkankana nukukilikila zigizigi.kumuntu wensi namugila kakintu, kikyoo nutite ukilegeligua. ³⁰Mutagii kunzii kukiti unuasoo musese nasikufaila, ukwaso kuko ikitula sukanu kushia mino. ³¹Imatungo umwa waki Adamu kina ukiiza utemi wakue, ni amalaila tulu palumui nunduyo, papo kinaukakikala mukyanya itengu lyakue lya utemi. ³²Insii tulu zikakilunda ntongela yakue , numwene ukakiatemanula antu, kina iyo umudimi nukutemanula inkolo nimbili. ³³Ukakiziika inkolo mukono wakundilo uwakue wakigosha , iyo imbili ukakiziika kumukono wankigi. ³⁴Kangi umutemi ukakiaila ioo naili umukono wakue wakundilo ,nzuii, namwakembetwe nu tata wane usalii uutemi nauzipiligwe kumwani kupunila kuyikwa umusingiwa unkumbigilu. ³⁵Kunsooko alintite nzalaa namumpela india ; alinumugenda namunsugamilia . ³⁶Alinikipui ,namunjala intila, alinumuluile namunkendegela ,alinili mukitungo namunzagana. ³⁷Iyogua ianahaki ikakumushokelia nukukumuila ,shekulu, nalii alikukuonie winzalaa nakukulishia. hamwi utite noota nakukupela imazii. ³⁸Na nalii alikukuonie umugenda , nakukusugamilia, anga ukipui nakukujalia intila . ³⁹Na nalii alikukuonie umuluile ,nukitungo,nakukuagana. ⁴⁰Nu mutemi ukakiashokelia nu kukuaika,nalimukitendile ipa kumui wa antu ane naanino, alimuntendile nene. ⁴¹Iyo ukiaila aso naaili mukono wakue wankigi, legi pamwane, namwazumwe , longoli kulungu lya moto wakali na kalii nauzipiligwe kuaajili yake munamampilu nia malaika akue, ⁴²Kunsooko alintite nzala sikanampula kandia.alintite noota sikanamumpela kamazii. ⁴³Alinumugenda sikanamunsugamilia, alinikipui sikanamumpela kaijalo, alinumuluilena alinili kukitungo ,sikanamuntunza. ⁴⁴Iyo niene, ikakumushokelia nukuuga shekulu nali alikukuonie utite nzalaa ,anga noota anaumgenda ,anga ukipui ,anga umuluile , anga umutungwa, sikanakukukendegela. ⁴⁵Iyo gua ukakiashokelia nu kuuga ,kulukulu nukumuila , ikyo nali sikamukitendile kumui wa aso naanino , sikalimuntendile kanene. ⁴⁶Iaa ikienda muwagigua wakali na kali iagua naatite ihaki muupanga wa kali na kalii.

¹Imatungo shekulu kinanumala kutambua inkani tulu zaso ,nuaila amanigua akue, ²Mulingile kina pembele ntondo zibili ikitula ni sikunkulu nya pasaka, nu mwana waki Adamu ukipunugua wagigue. ³pembele akulu amakuhani ni anampala aantu aliataganile palumui mukikao kya kuhani namukulu, nakuitagua kayafa. ⁴Kupalumui aliapangile injama kukumuguile unzua kuunkunku nu kukumuulaga . ⁵Kululo naatambula , ilekitendeka mumatungo masikunkuluu ilekiizipunila kukiagia mwi antu aso. ⁶Imatungo unzua kinaliwili ku Bethania munumba nyaki Simoni mkoma, ⁷Kinawigololile mumeza, musungu umui nuiza kumwakue nukenkile ilimbe lya alabasta nalilitite makuta maishima nkulu, numatagila mukyanya itue lyakue, ⁸ilagua iamanigua akue kinanaona ikintu kyaso, naaipilua nukuuga Yani insooko ya asalaiyii. ⁹Igaa alimishuuma kuguligua kungele nkulu nu kupegua atuka. ¹⁰Iyo unzua kina walinga ilii, nuailaa, kwanikii mukumuagia umusungu uyu. kunsooko utendile kintu kiiza kumwane. ¹¹Iatuka mwiensi ntondo tulu, kuio sikamukitula palumui ninene kakalii. ¹²Kunsooko alupungulie makuta igaa mukyanya ya mwili wane , alutendile iyaso

kunsooko ya uikua wane.¹³Kulukulu nukumuila, tulu pensi lukani ulu lukitanantigua muunkumbigulu wensi, itendo nalutendile umusungu uyu ,kikitula kiltambulua zii kijukijukii.¹⁴Iyo umui waioo naikyumi naabili, nalimwitue Yuda Iskaliote, nuenda kwakulu akuhani .¹⁵Nukuuga mukimpela yani anganumupilukilie.. namupimila ipande kyumi natatu ya mpia .¹⁶Kupuna itugo lilo nuduma ilyoma lya kumupilukilya.¹⁷Ulutondo luakuandia lya mikate nasimiikilue kanshashu, iamanigua namwagana unzua nu kuuga , pii usiilie kukuzipililie ulie india za pasaka.¹⁸Nuaila longoli kumujini kumuntu kitunga namuli , umwalimu uuga, matungo mane megela . nikikaminkilia ipasaka palumui ni amanigua anee munumba yako.¹⁹Iamanigua naatenda kina unzua aliwalagilie , kangi naazipilia india za pasaka.²⁰Kina ipika mpindi , nukala kulia india palumui nindio amanigua kyumi na abii.²¹Kinaliilia india nuuga , kulukulu nukumuila kina umui wani ukimpiluka .²²Aliasikitikile zigizigi , nukila umui nuandia kukumukolia , kulukulu sikakaka nene shekulu.²³Nuashokelia , uyo nukituala umukono wakue palumui ninene mubyakuli mwene ukimpiluka .²⁴Mwana waki Adamu ukilega, kina aliyandikilue.ipaa ole wakue umuntu nukakumupiluka umwana waki Adamu,alijile iza umuntu nuaso kanga walekilelua.²⁵Yuda nalukumupiluka nuuga kanga nene ne nzua, unzua numuila, utambuile ulukani luaso uwe mukola.²⁶Kinali ilia india, unzua nuusola umukate, nuukembeta nunukuumega. nuapela amanigua akue nuuga solii, mulie uu wau mwiili wane.²⁷nuambaa ikikombe nu kushongellia , nuapela nuuga , kopiitulu muikii.²⁸Kunsooko iyii migali yane niitika kunsooko ya ingii kuusamilua milandu.²⁹Ilagua nukumuila sikanikikopa kankii inkali za muzabibu uu, mpaka lutondo kinanikikopa mpia palumui nininye muutemi waki tata wane.³⁰Kinaatula akondia kyimba ilyimbo , naapuna kuyuka kumulima wa mizeituni.³¹Kangi unzua nuaila uutiku uu inye tulu mukikumpa kunsooko yane, kunsooko imeandikwa, nikakumukua umudimi ni nkolo zidale zikishapatila.³²Ilagua pembele kuiyukaa kwane, nikakumutongela kuyenda kugalilaya.³³upetelo numuila , kanga tulu akusiite kunsooko nyamantu namikakukuligia,inee sikanikakukusiita.³⁴Unzua numuila kulukulu nukukuila , utiku wau kyili mumbi wakunkule, ukiknanaa katatuu.³⁵Petelo numuila , anga kinainjipile kukia nu nduwe sikanikakukukana. ni amanigua tulu nauga iyoioyo.³⁶Pembele unzua nuenda niene kuluandi nalukuitagua Getsemane nukukiaaila amanigua akue ,kyalansi ipaa itungo nanunji uko nukulompa.³⁷Numusola uu Petelo ni ana abili aki Zebedayo nuandia kushunsulia nukushikitika .³⁸Iyo nuaila nkolo yane itite upiina ukulu zigi.kanga ngele yakukia. sagii ipaa mwelie palumui ninene.³⁹Nuenda ntongela iniino, nuguaa uundala,nulompa . nuuga ,tata,wane,kina ikishumika , ikikombe ikii kimpuute. ilekitula kinansiile inee, ila kina usiilie uwe, ⁴⁰Nwiagana iamanigua nuagana agonaa ndolo, nuaila Petelo , nikii sikamwasuma kuyelia ninee kwitungo limui.⁴¹Elie nukulompa mulekiingila mumagemua. nkolo igomile, ilumwili uneketuu.⁴²Nuenda iyakue kaubili nu kulompa, nuuga,tata wane, kina ikintu ikii sikaishumile kukipuuta nakangi mpaka nkopele kikombe ikii, ulowa wako utimiligue.⁴³Nushoka kankii nukukiagana agonaa ndolo, kunsooko imiso mao alimaza maluto .⁴⁴Kangi nualeka kankii nuenda iyakue . nulompa katatu nuuga inkani zizozizo.⁴⁵Pembele unzua nuenda kuamanigua akue nu kukiaaila ,kyili mugonile du nu kushupia.Lai, itungo lyegele , nu mwana waki Adamu upilukua mumukono yaana milandu .⁴⁶Lailii kulege. Lai,unuaso numpiluka wapiipkaa.⁴⁷Itungo kinalikili utambula, Yuda umui waioo kyumi na abili nupika . Dyale kyulu nalipika palumui numwene lipunilile kwaakulu amakuhani nianampala aantu. Naiza ni mpanga ni ipini.⁴⁸Kangii muntu naluwizipilie kukumupiluka unzua wapiile umwena ,nuuga , uyo nanikakumusuna ,uyoo mwene. mugwili.⁴⁹Tungo nino nuiza kwa nzua nukuuga , mpolaa, mwalimu, nu kukumusuna.⁵⁰Nzua numuila musuamiane, tendaa nalukuletile. iyo uga naaza,nukumgololela imikono unzua,nukukumugula.⁵¹Laa,muntu mui nalii ipalumi nu nzua,nugolola umukono wakue, nupunia impanga yakue, numukua umwitumi wakikuhani namukulu, numutema kutui wakue.⁵²Iyoo unzua numuila , shokia impanga ipo kinazusolile, kunsooko tulu nakutmila mpanga ikilimansiligua kwa mpanga.⁵³Mgelile gua sikansumile kumwita utata wane, numwene wandagilile imajeshi kuyilikila kyumi na abiliimalaika.⁵⁴Ilagua kinambii mandikwa alimishuma kukaminkiligua, itii iyo ijipile kupunila.⁵⁵Itungo lyaso nzua nuuila umwilundo, mbii mwizile nimpanga ni ipinii kungwilaa kina zii numulegelania. kila ntondo alinikalile mupolelyo nanimania , nasikanamunambaa.⁵⁶Tulu iigaa matendekile kunsooko maandiko maaloti matimile. iyo amanigua akue namuleka nu kumanka.⁵⁷Ioo nali mugwile unzua namutwala kwaki kayaafa, kuhani mukulu, kuluandi iandikii ni anampala kinali ilundilile palumui.⁵⁸Ilagua u petelo numutiata kunuma kwakulii nupuka kumpongolo nyaki kuhani namukulu .nuingila mukati nukalansa palumui nialindili wala nakikipunila.⁵⁹Akulu amakuhani ni balaza tulu aliiduma ushuuda waulongo kwaki nzua amuulage.⁶⁰Naipunilya amashuda ingii , ilagua sikanakuga kansooko tulu yensi. pembele amashuda abili napunila ntongela⁶¹nu kuuga, muntu uyu aluugile nsumile kukuliuna ipolelyo lyaki mukungile nukukulizenga kumtongo zitatu.⁶²Ukuhani namukulu nuimika nu kumukolia , sikusumile kushokelia, iaa akukushudila yani uwee,⁶³Ilagua unzua nukala duu. ukuhani mukulu numuila ,kina mukungile nukilaa,nukukukankanika ukuile , kina uwe wikiliso,mwana waki mukungile.⁶⁴Unzua nushokelia ,uwe mukola utambuile ikintu kyaso. ilagua nukukuila , kupuna ino nukuyendelela ukakumuona mwana waki Adamu ukalansile umukono wandilo nautite ngulu,kangi ukiiza mumalunde ma kugulu.⁶⁵Iyo ukuhani namukulu nutandula iijalo yakue nukuuga wakufulu , mbii kusilile kankii ushudili wa yani, laa, mwakondii igya kinazukufulu⁶⁶.Mbii mushiga yani,naashokelia nukuuga , ujipile nkia.⁶⁷Iyo namutula imati muusiu nukukumukua ingumii,nukukumukua imakopi kumukono yao.⁶⁸Nukuuga, kulotelie,uwee kilisito. wani ukukuile.⁶⁹Imatungo maso upetelo alukalile kunzii pampongolo,numwitumi wakue nuakisungu numwagana nuuga uwe nindue aza wipalumui nu nzua nukugalilaya.⁷⁰Ilagua nukana ntongela yao tulu , nuuga sikanizii kyaso nutambuile.⁷¹kinanuenda kunzii yilango , mwitumii wingii nuakisungu alumuonie nukukiaaila naliakoli paso,muntu uyingii aliwi palumui nu nzua nuaku nazareti.⁷²Nukanaa kanki nulapaa inee sinumuizi umuntu uyu.⁷³Tungo kyipi pembele, ioo naliimikile piipi, naamwagana nuuga nu petelo , kutaitai uwe umui wao, kunsooko ingii intambo yako ilagilile.⁷⁴Iyo nuandia kuzuma nukulapa,inee

sikanumuizi muntu uyu, papo iyo numumbi nukunkulaa. ⁷⁵Petelo nwiwuka inkani nalimuile nu nzua, kinakyili umumbi wakunkule ukinkana katatu.

27

¹Tungo lyadau kinalipika, akulu tulu amakuhani ni anampala aantu nalialile njama zidi yaki nzua akuge amuulage.

²Namutunga, namutongela, nukukumupikia kwaki liwali upilato. ³Itungo u Yuda, nalumupilikile, nuona kina unzua wahukumilagua, nuisokia nu kushokia ipande makumi matatu ma mpia kumukulu wa akuhani ni anampala, ⁴nu kuuga, natendaa mulandu kukumipiluka imigali namigila kautimuli. namushokelya yukuhusile yani isee, malae maso uwe mukola. ⁵Nuuka nuiguma pansu ipande yaso yampia muwitekelo, nukulongola iyakue nu kukigoga umwene. ⁶Mukulu nua kuhanii nuisola ipande yampia nu kuuga, sikaka halali kuyika impia iyii mukilindo, kunsooko ingii galama ya mugalii. ⁷Nailikilia palumui ni mpia nitumika kugulila umugunda wa muumba lya kuikila iagenda. ⁸Kunsooko iyii umugunda waso lyatula likiyitwa, mugunda wamigali, mpaka nantende iyii. ⁹Iyo ulukani uloo nalitambulue numuloti uu Yelemia nalitiimila, kuuga, naakenka ipande makumi matatu yampia, galama nalimpangue niantu akui Isaeli kunsooko yakue. ¹⁰Naaliमितुमिले kumgunda wa muumba, kina ushekulu naluningilie. ¹¹Inoo nzua nuimika ntongela ya aliwali numukolia, mbii uwe umutemi wa ayahudi nee, nzua numushokelia, uwee utambula yaso. ¹²Kangi tungo nalimutakigie niakulu amakuhani nia anampala, sikalushokelie kyensi. ¹³Iyoo upilato numuila, sikawigiliene utakigua tulu kumwako. ¹⁴Uyo sikanushokelia angaa lukani ninalumui, iyo uliwalu nuijula ukungualii. ¹⁵Ipa isikunkulu alikula desitulii nya liwali kukumutungula mutungwa umui namusagulue nilundo. ¹⁶Itungo liaso alitite mutungwa mukakilu lina lyakue Balaba. ¹⁷Iyo itungo kinaliilundile palumui, Pilato nuakolia wani namusiilie kumutungulile kunsooko yani, Balaba anga yesu nuyitwa kilisito, ¹⁸Kunsooko alulingila kina akondaa kukumugula kunsooko yakuo, ¹⁹Itungo kinalii ukikala pityengu lyakue lya ukumilua, musungu wakue numutumila lukanii nu kuuga ulekitenda kintu kyensi kumuntu nuaso namugila kautimuli, numuagigie nkankana ninantende kunsooko yakue. ²⁰Iyo akulu amakuhani nianampala naaeshia akutaniki amlompe u Balaba, uyesu waullague. ²¹Liwali nuakolia nwii kwiantu ianabili mumusiilie inee numulekele kumwanii naauga Balaba. ²²Pilato nuailaa numutendele yani uyesu nuyitwa kilisito. tulu nanushokelia nuagigie. ²³Mwene nuuga nikii, utyulia kii nutendile. iyo naikomelya kukitunta, muagie. ²⁴Iyo itungo pilato nuona sikushuma kutendaa lyensi, ipaa mwinomo nawandia, nusola mazii nukalala imikono yakue ntongela yalyundo, nkuuga, inee numugila kautimuli kyanya ya migali yamntu uyu namugila kautyulia. malai igaa ninyee. ²⁵Iantu tulu naugaa, imigali yakue itule kyanya yiitu ni anaa ituu. ²⁶Iyo numutungulila Balaba kumwao, ilaa numukua inkomee uu yesu nu kukuipela ienee kukumutuala kumwagia. ²⁷Iyoo iagalimanga aa liwali naamusola uyesu mpakaku Plaitolioni lundo kyulu lya agalimanga tulu namuilinga. ²⁸Namujula intiila zakue nukukumujalia inkanzo nankasuku. ²⁹Kangi namuzipilia inkompila nya miigia naikaa kukyanya itue lyakue, namuikila umwanzi mumukono wakue wakundiilo. natungama ntongela yakue nukumusigila, naiyuga, mpola, mutemi wa ayahudi. ³⁰Namutiila imatii, naasola umwanzi nukukumukua mutue. ³¹Imatungo kina akumusigila, naamujula inkanzo namujala intila zakue, nukukumutongela kuyenda kukumwagia. ³²Kinaapuna kunzi, naamuona muntua kupuna kuklene lina lyakue simioni, unuaso namukunkanika kuyenda nindio waalilye kukuukenka umusalaba wakue, ³³Kinaapika luandi nalukuitagua Goligota, indogolelyo yakue luandi lwa ng'anga itue. ³⁴Namupela isikii nansangigie nintundu wakopee, iyogua kinanumitoma, sikanusuma kukumikopa. ³⁵Imatungo kinaatula amuagagia, nagaana ijalo yakue kwakukua ikula. ³⁶Naikalansa nu kukumulaa. ³⁷Mukyanya itue lyakue naikaa uutakya wakue naushomeka, uyu ingii Yesu. mutemi wa Ayahudi. ³⁸Alegelanya abili naliagigie palumui numwene, umui luandi lua kundilo yakue umua kunkigi. ³⁹Ioo naliikila namumelaa, naishungusha imatue mao. ⁴⁰nukuuga uwe nalutakile kukilyonona itekelo nukukulizenga muntundo zitatu, igunee uwee, kina wimwana waki mukungile, tima pansu upune mumusalaba. ⁴¹Kuhali iyo iyo akulu amakuhani aliakumusimanga, palumui niandikii nii anampala nu kuuga. ⁴²Alugunile ingii, umwene sikusumile kukuguna mwene, umwene ingii mutemi wa Ayahudi, Nwatime pansu kupuna kumusalaba, paso kukakumusula. ⁴³Alumutuminile mukungile. Lekaa mukungile wamugune gua kina utakile, kunsooko aluugile, inee nimwana waki mukungile. ⁴⁴Nindio alegelanya naliagigie palumui numwene naitmbula inkani zakumumelelya. ⁴⁵Ino kupuna matungo mutandatu alikiiti insii tulu mpakaa. ⁴⁶Imatungo mikyenda, Yesu nulilaa kululi lukulu, Eloi, Eloi lama thabakitani, indogolelyo mukungile wane, mukungile wane, nikii wandekaa. ⁴⁷Imatungo maso akyii aoo naliimikile ipaso aliigilie, naauga ukumwita Elia. ⁴⁸Papo kamui umui waoo numanka kushola isifongo nukukumijulia kikopua na kikalii, nuika mukyanya ikota nukukumupela waligie kukopa. ⁴⁹Iaso naliasagilile naugaa, muleki mwene ung'ene, leki kulae kina uu Elia ukiiza kukumuguna. ⁵⁰Iyo u Yesu nulilaa kululi nalukulu numilegia inkolo yakue. ⁵¹Laa, ipazia lya pawitekelo, nalitanduka nandi ziblii kupunila kukyanya mpakaa pansii. ni i nsii nikikima ni nkonko nazitanduka ipande. ⁵²Ibiila naiduguka nimiili nya anawelu ingii naliagonile indolo naiukaa. ⁵³Napuna muibiila pembele yawiuko wakue. ⁵⁴Iyo uyo u akida nindio naliakumulaa u Yesu naliona kikimoo ni mantu nalimipunila, naijulua nuoa zigi nukuuga, kulukulu uyu alimwana waki mukungile. ⁵⁵Asungu ingii naliatulile amutiatile u Yesu kupuna ku Galilaya kukumutunza aliakolia paso ilailia kupuna kina kulii. ⁵⁶Katia aso alii Maliamu Magdalena, Maliamu ninaa wakue u Yakobo nu Josepu, nu ninaa wa anaa aki Zebedayo. ⁵⁷Kinaipika mpindii, nuizaa muntu mugoli kupuna ku Almatayo, alimwitue Yusupu, nunwaso kangu alimunanigua waki Yesu. ⁵⁸Numwagana u Pilato nukukumulopaa umwili waki Yesu. iyo u Pilato nualagila wapegue. ⁵⁹Yusupu nuusola umwili nuutunga nintilaa zaalua nawelu. ⁶⁰nuugonia pakibiila nakipia ikyakue nalulisesile munkonko. kangu nukiilingilia igue kyulu nalikumba umulango wakibiila nulongola iyakue. ⁶¹Maliamu Magdalena nuMaliamu umua aliakoli paso, ikalansile kuyukiila kukibiila. ⁶²Lutondo nalilutiatile alilutondo pembele yamazipilio, akulu amakuhani ni

Mafalisayo aliingilile palumui kwaki Pilato. ⁶³Namuila, shekulu, kujukile kina itungo uyo mulongo kinalii mupanga ,aluugile pembele ntondo zitatu ukiuka kanki. ⁶⁴Kululo, lagilia kina ikibiila kilindue iza mpakaa intondo zitatu. hamui, amanigua akue asumile kuiza kukumwia nukuuga kwiantu Wiuka kupuna kwaakii. Nuulongo wampeleleko ukitula ubii kuleka uoo wakuandia. ⁶⁵Pilato nuaila, solii ialindili.longolii mutendee uusalama kina mukishuuma. ⁶⁶Iyo naenda natenda ikibiila kutula salama, igue nalikua muntozo nu kuyika alindili.

28

¹Pembele impindi lutondo sabato, impsu kinalishalila kuyukiila lutondo lua kuandia lwijuma , Maliamu Magdalena, nu nduyo Maliamu umua aliizile kukukilaa ikibiila. ²Laaali alilikoli kikimo kyulu, kunsooko malaika aki shekulu aliutimile nukukuliingilia igue ilo, kangi nulikalaa, ³Kyelu lyakue alilyili zii umeme, nijalo yakue aliyelupee kina selujii, ⁴Too alindili naijulua ni wowa nukutula kina akii. ⁵Malaika uyo nuakunukulilya asungu ioo, nuuuga mulekiopoka kundogolelio niizi kina mukumuduma u Yesu ,nalimuagigue . ⁶Ukutilii ipaa, wiukaa kina alumuilile. Nzuii mulae paluandi ushekulu kinalugonile. ⁷Lendii kaa mwaile amanigua akue, Wiukaa kupuna kuakii, laa watongela ku Galilaya. ukwaso kuko mukakumuona.Laa inee namuilaa. ⁸Asungu ioo nale paso pakibiila wanguu natite woa nu ulumbi ukulu , namanka kukiaila amanigua akue. ⁹Laa u yesu nutagana nindio nu kuuga ,mpola .asungu ioo naizaa nukuyamba imigulu yakue , nukukumukulia . ¹⁰Kangi u Yesu nuaila lekiopokii , longolii mwaile antua anee atongele ku Galilaya. ukuaso ikimona. ¹¹Imatungo asungu ioo kinaalialonguile , laa akyii alindili naenda kumujini nukukuaaila akulu amakuhani nimanu tulu nalimapunile. ¹²Nindio amakuhani kinaliataganile nianampala nukukitambuila lukani luaso palumui nindio, napunia ngele nkulu nya mpia kwiagalimanga ¹³nu kukiaila , ailii niia kina amanigua aki Yesu aliizile utiku nawia umwili waki Yesu imatungo ishee kinalikwagana. ¹⁴Kina impola izii zikakumupikila uliwali, ishee kukakumusisikilya nukukumulegelia inyee inkankani tulu. ¹⁵Kululo agalimanga ioo nazishola impa izoo nukuzitenda kina nalialingigue .impola izii nazishapatila zigi ku Ayahudi nayatulile iyoo mpaka nantende. ¹⁶Ilagua ioo iamitume kyumi na umui naenda ku Galilaya, pamulima naliwalingilie Nindio kinamuona namukulya . ¹⁷Iakyi aoo naonaa nkankani. ¹⁸Yesu nuiza kumwao nuaila nuuga , numupegue uusumii tulu mnansii nu munaunkumbigulu . ¹⁹Kululo muende mutende inansii tulu kutula amanigua, muabatishe kulina lyaki tata, numwana , nu muau mwelu. ²⁰Amanii kuyamba imantu tulu nanumulagilile , nalai, inee nkoli palumui nininye matungo mensi, kanga impeleleko nya unkumbigulu.